

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
4-hasabos petty sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyitási díj 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, március 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolók: Iparrontás.
- Obstrukciós nap.
- A város dolgai.
- A Központi Takarékpénztár alakuló közgyűlése.
- A Neuman-gyár üzemszünetelése.
- Mókiállítás Aradon.
- Kodak a kávéházban.
- Báró Arady.
- A befolyásos Lázár.
- Terrorizmus a torony alatt.
- Cilinderes rablók.
- Tárca: Foszlányok. Írta: Obláth Mariska.

Iparrontás.

Arad, március 11.

A Neuman-féle gőzmalomban, Arad egyik legtekintélyesebb ipartelepén talán csak órák kérdése, mikor állanak meg a hatalmas vasóriások, mikor hűl ki a kazán, s teszi le kényszerűségből száz meg száz munkás a szerszámokat. Be kell szüntetni az üzemet, télvíz idején szélnek kell eresztetni egy csomómunkást, ha a magyar államvasut továbbra is képtelen lebonyolítani a teheráru forgalmát. Tegnapig mintegy kétszáz vagon rakományra való áru elszállításával volt hátralékban az aradi üzletvezetőség, s ez a hátralék napról-napra nő. Telnek az amugy is szűk raktárak s ma holnap ismét oda jutnak, hogy teheráru már egyáltalában nem is fogad el a Máv., mérhetetlen kárára az aradi iparvállalatoknak, a fogyasztóknak s az ország gazdasági érdekének egyaránt. De nem csak Arad ke-

rült ebbe a szomorú helyzetbe. Szegeden ugyanilyen tünetek miatt szüntette be üzemét a Back testvérek cég malma.

E két eset is világosan mutatja, hogy a teheráru szállítás mizériái a Máv. vonalain immár állandósultak s bizonyítja, hogy nagyhangú kijelentésekkel, interpellációkra adott elbizakodott válaszokkal ezt a kérdést gyökeresen megoldani nem lehet.

Január közepén, amikor Sándor Pál interpellációt nyújtott be a kereskedelmi kormányhoz a teherforgalom szünetelése tárgyában, a távollévő Kossuth Ferenc helyett Wekerle Sándor felelt a nagyon is égetővé vált kérdésre.

Körülményesen előadta, hogy mi az oka a teheráru forgalom szünetelésének, de konstatálnunk kell, hogy ez az elkalandozása a saját tárcája körüli ügyektől — nem volt szerencsés. Nem volt szerencsés azért, mert nélkülözötte a dolog mélyebb tanulmányozását, s csupán külsőségekben kereste annak okait és orvoslását. Mert azóta bizony elővadt a sok hó, tavaszelő néhány enyhe napja lezavarta a pályákról a legnagyobb forgalmi akadályt, kigyógyultak ide s tova az összes influenzás lokomotív vezetők, de a forgalom mégis rendkívüli nehézségekkel küzd. Igaz, hogy azóta a pályaudvarok nem igen nagyobbodtak meg önmaguktól, de Istenem, ki veheti ezt rossz néven tőlük?

A kocsipark, no az se fiadzott meg, de hiszen az elmúlt években is csak meg-

felelt valahogy, s így elvárhatta volna minden nem hivatalos eszű ember, hogy kelő ügyes szétosztással majd csak megfelelőnek addig, amíg az a sokszor ígért, várva-várt, de mindég valamely címen elodázott kocsiszaporítás bekövetkezik. Persze, másra kellett a pénz! A kiegyezés szülőanyja, meg a pausálék, elsőbbségi joggal bírnak a Máv. pénzeire.

Ő Excellenciájának legfőbb érve az áruforgalom roppant megnagyobbodása volt, ami számokban kifejezve: 22%. Szó a mi szó, ez sok. De vajon, van-e köztünk valaki, aki elhiszi, hogy ez a nagyobbodása az áruforgalomnak előre látható nem volt? Hogy egyik évről a másikra, egy ugrásra 22%-nyi emelkedés következék be, valószínűtlen. Minden fejlődés fokozatos, s mai nap tényei előre vetik árnyékukat. Jó szemmel, szakértelemmel elejét lehetett volna venni a bajoknak s ki lehetett volna kerülni a fogyasztók és termelők nyomorítását.

Ő Excellenciája azonban nem tanulmányozta mélyebben a dolgot s így nem osoda, hogy nem látta meg az erdőtől a fát. Igaz, hogy Sándor Pál interpellációjára adott válaszában fohozott külső körülmények részben hozzájárultak a baj keletkezéséhez, de hiszen ezek ma már részben megszűntek, részben pedig már régebben is megvoltak — s a baj, amelyet midősze néhány napig tartónak jelzett, még ma is meg van. A főhiba tehát nem ezekben van, hanem a Máv. igazgatóságának közlekedési politikájában. Ez

Foszlányok.

Írta: Obláth Mariska.

Körülföttem bambán bámulnak a népek,
Egy ember sem szán meg,
egy ember sem ért meg.
(Ignotus.)

Láttalak Ilona... Ott mentél el az ablakom alatt, csöndes léptekkel, lehajtott fővel, két orcád pirban égett; talán a hidegtől, vagy talán a belső forróságtól volt az Ilona? És láttalak, a midőn lopva felnéztél az ablakra, aztán hirtelen elkaptad a tekintetedet. — Nem jól tetted Ilona! És nem jól tettem én sem, hogy nem engedtem akkor a belső ösztönömnek, amely úgy kergetett, hogy ugorjak fel a székemről, rohanjak ki az utcára, hozzád Ilona, fonjam nyakad köré a két karom, csókoljam össze a piruló orcádat... Oh, hogy mért nem tettem azt Ilona?

Gyakran megjelenesz azóta előttem. Este, ha lehunyom a szemem, te állsz előttem lehajtott fővel. Ha az utcán megyek, egyszerre csak észre veszem, hogy egy leány halad el mellettem, sötétszürke ruhában, kicsi fehér kalappal a fején, ahogy te szoktál Ilona és futok utána, futok, míg el nem érem, csak amikor meg akarom fogni, látom, hogy egy ködkép, hogy semmi az, ami után futottam.

Kereslek, Ilona és nem tudlak megtalálni! Oh, mért nem jössz el hozzám, hiszen tudnod kellene, hogy amióta az a dolog megtörtént,

még jobban szeretlek, hogy úgy élsz az én szívemben, mint egy szent, egy martir, aki leszállt a földre kivételesen s egyszerre szárnyaid nőnek, kicsik, hófehérek, hogy visszaszállj velük az égbe, piruló arcu, szőkehaju angyalnak. De te ezt nem tudod Ilona, te azt hiszed, hogy én is elítéllek, mint a többi emberek, hogy nem akarok veled találkozni, mert nem tartalak érdemesnek a barátságomra.

Oh ne hidd ezt Ilona! Bizony jól tetted, amit tettél, bizony jól tetted, hogy otthagytad a rokonaidat, akik hozzá akartak erőltetni egy emberhez, aki hozzád méltó nem volt, aki a te szívedet magának nem tudta megszerezni, nem, csak idegenkedést szült a közeledése és utálatot. Az ő hibája volt, nem a tied Ilona. Mondják, hogy csúnyán viselkedtél és hálátlanul, otthagytad a szegény rokonaidat, akik az árva leányt szeretettel fogadták be és fölnevelték. Mondjanak bármit, én telekiáltom az emberek fülét: nem igaz, nem igaz, nem igaz! Én ismerlek Ilona, velem nőttél fel, ismerem a gondolatodat, a szíved dobbanását, az én Ilonám nem hálátlan, nem, de hogy fér ez össze a te lelki világoddal! Én értelek Ilona! — de valamit még sem értek. Nem értem a lesütött tekintetedet, amidőn ott mentél el az ablakom alatt. Neked felemelt fővel, nyitott tekintettel kell járni ebben a világban, nincs okod lesütni a szemeidet. — Vagy nincs-e? A világ rossz, Ilona, a rágalom megfutja az ő földi útjait és belesajog az én szívembe a fájdalom. Nem nem lehet, az én Ilonám tiszta, ártatlan, mint a le-

esett hó, az arca pirja szüzi. Ilona nyomorog, de a becsületesség utjáról nem fog letérni. Nehéz a rágalmat elaltatni, jer, ne hagyj kétségbe, oly borzasztó ez, jer, ülj le megint lábaimhoz a kis székre és meséld el az életed folyását. Oh, annyi beszélni valónk volna, Ilona!

Ugy-e eljössz, ugy-e elmondod, hogy becsületes munkával keresed a kenyered, hogy nem vagy képes arra a másikra, amelylyel a rágalom, ez a feketecsőrű nagy madár besötétít. Neked erős két kezed van, megszokta már a munkát, tiszta világos fejed és ha nem is valószínűnek meg azok a szép álmok, amelyeket együtt oly gyönyörűségesen megálmodtunk, Ilona, nincs okod kétségbeesni és te nem is fogsz kétségbeesni. Az ember ura sorsának Ilona, csak meg kell fogni erős kézzel a gyepelt, nem oly rideg a valóság, nem oly kegyetlen, az illúziók csak illúziók maradnak, ha szépek is, ha csábítóak is.

Te a magad ura vagy, magad rendelkezel sorsoddal, rajta hát, fel a küzdelemre bátran, győztesen fogsz abból kikerülni. Csak ne légy gyáva, csak ne riasszon el a sikertelenség, csak ne légy lágyszívű Ilona. Látod, ettől félek! Mindig gyenge voltál, a rokonaid — akik ő szeretettel befogadták, a mindenkítől elhagyott árvát — azt csináltak veled, amit akartak. Hogy most az egyszer nem sikerült nekik — jól van ez így, Ilona! Én tudom, hogy nem úgy van, ahogy mondják, hogy nem szeretettel fogadták őket, az árvát, de tartották, mert szükségük volt rá.

a politika, amelyet a központ követ: beteg, sokkal betegebb, mint az influenzás lokomotív vezetők egyenként és összevéve. A kocsik szétosztását az összes vonalakra valami központi kocsintézőség végzi, a mely immár egy jó negyedéve minden nap bizonyítja, hogy végleg megérett a szétrobbantásra. Mert az mégis csak példátlan eset, hogy egy nélkülözhetetlen állami vállalkozás, melynek elég tőke és munkaerő állván rendelkezésére, mintaszerű lehetne, egy csomó tehetetlen ember miatt óriási károkat okozzon az országnak. Reorganizálni kell ezt az intézőséget, új embereket, új szellemet bele — s máris megszűnik a bajnak javarésze.

Az ország csaknem egész területén érezhető vagonhiány második foka az, hogy a kormány ugyiszólván minden kedvezést Budapestnek ad meg. A magyar fővárosnak természetesen óriási szükségletei vannak, s azok kielégítése, kötelessége is a Máv.-nak, de csak addig, amíg ezzel a törekvésével nem sérti más városok létfeltételeit. Mint mindenben, ebben is tulzó a kormány, s nem tudja megtalálni azt a bizonyos arany középszer, amely mindenben a leghelyesebb. Bizonyos, hogy a főváros igényeit, a hogy csak lehet, ki kell elégíteni, de a vidéki városok iránti méltányosság szintén kötelesség számba megy. Ne favorizáljanak egy várost a másik kárára, s ha már meg van az áldatlan vagonhiány és árutorlóadás, viselje az ország minden része aránylagosan annak terheit és kellemetlenségeit. De az ország egyes részeire harítani valamely baj összes hátrányait: ez koalíciós igazság.

TÁVIRATOK.

Bomba az utcán.

Barcelona, márc. 11. Az Eamida-utcán ma egy petárda robbant szét. Egy gyanus egyént letartóztattak. A város utcáin még 2 más petárdát is találtak.

Madrid, márc. 11. A lapok barcelonai jelentése szerint az ott talált bomba igen nagy robbanó erővel bír. — A választások alkalmával verekedés támadt, melynél egy ember életét veszítette.

Még kicsi voltál, hányszor panaszkodtad el nekem a szived keservét, hányszor mondtad el sirva, hogy mennyi megaláztatást kell eltűrned a gyerekektől, attól a két rakoncátlan leánytól. Oh, hogy fájt akkor a szivem érted Ilona! De vigasztalódtam és vigasztallak téged is, egy édes bus mesén, a Hamupipőke meséjén, ahol a jók jutalomra találnak, a gonoszok megbűnhődnek. Miért, hogy a mesékben már nem hiszünk Ilona?! És akkor vártuk a galambokat, meg a királyfi aranyos ruhában, de csak nem jöttek, pedig egyszer, ugye Ilona, már-már azt hittük, hogy elérkezett a királyfi. Ennek a királyfinak igaz, nem volt aranyos ruhája, még csak fényes kísérete sem, de volt torzonborz fekete haja és villogó szeme, amelyekkel oh de szépen, oh de gyönyörűen tudott reánk felmosolyogni. De káprázat volt csupán, amely eltűnt, anélkül, hogy mélyebb nyomot hagyott volna maga után. Az eltűnése méltó volt királyfi nevéhez, hirtelen, nyom nélkül, mintha csak a táltos lovának parancsolta volna: „Hip-hop, édes lovam, vigy el engem innen messzire, az aranyhegyek országába.” Utóbb megtudtam, hogy tényleg táltos lovon repült, a nagyravágyás táltos lován, ezen a szilaj paripán, amely, jaj de könnyen levelei magáról azt, aki nem ül meg egészen biztosan, elég keményen. Miért, hogy a mi királyfinkat sem türte meg magán?

Hát elmúlt szépen ez az álmunk is, pedig én már láttam Pipókét a trónon, amint paran-

Obstrukciós nap.

A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula, majd Rakovszky István elnöklétével ülést tartott. A tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál a nemzetiségek megkezdték az obstrukciót. Vajda Sándor az egész ülést kibeszélte. Az ülés végén Rakovszky megvonta tőle a szót, ami miatt vihar tört ki.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 11.

A képviselőháznak ma gukkerező napja volt. A karzat telisded teli szépséges román asszonyokkal, akik pompás nemzeti toiletkeon — hódítanak. Igazán pompás látványosság s ha nem a politikán mulóék, meg a tekintélyen, Justh elnök bizonyosan elrendeli a testvéries ölelkézést. Az a sok ékszer pedig, amely a román hölgyeken csillog, bizonyítja, hogy a románoknak nincs is olyan rossz sorsuk Magyarországon és igen sok köztük olyan, akiket még lipótvárosi becsüsök is jó partienak mondanának. Egyikük, akinek vállára széles brüsszeli csipke kendő borult, valósággal tüneményes szépség. Szép fekete szeme kacérul jár körül a teremben és maga mondta, hogy a képviselőházban a legszebb román férfiú. Hédváry Lehel képviselő. A második emeleten meg török fezes, komoly öreg urak ülnek: valami bosnyák deputáció tagjai. Egyebekben is tele vannak a karzatok, viszont a képviselők közül alig vannak hatvanan a Házban. Ezek azonban annál odaadóbb figyelemmel gukkereznek a szép román fátákat.

(Dal a szólásszabadságról.)

Az ülést tíz órakor nyitotta meg Justh Gyula elnök. A Ház harmadik olvasásában is elfogadta a bűnvádi perrendtartásról szóló törvény cikk módosításáról szóló törvényjavaslatot.

Vajda Sándor: Szükségesnek tartja megokolni, miért szólal fel, amiért kivüle a nemzetiségi párt többi tagja is majd részt vesz a vitában. A nemzetiségi pártnak nehéz a helyzete, mert óriási többséggel szemben képviseli az ellenzékét. A tanítóság ügye az egész ország népét érdekli s a nemzetiségi pártnak itt váltakozva kell eljárnia. Foglalkozik Mihályi Ti-vadar határozati javaslatával.

Elnök: Figyelmezteti, hogy Mihályi indítványába foglalta ugyan a nem állami tanítók fizetése ügyét is, de ezzel a kérdéssel, mivel nincs napirenden, most nem lehet foglalkozni.

csokat osztogat és kegyeket. Jaj, de szépen állt a gyémántos korona a fejeden, Ilona!

És a hogy nőttél, úgy nőtt, tágult a szűk látókör is, ami eddig körülfogott. Emlékszel arra Ilona, midőn odaálltál a nagybátyád elé, nem riadva vissza annak rideg arcától, nyugodt hangon kérte, nyujtson segédkezet, hogy tanulhass, hogy diplomát szerezz magadnak. Elmondta, hogy erőt érzesz magadban megküzdeni az évezredek elöitélettel, amely a nőt alacsony rendű tevékenységre kényszeríti, alkotni, munkálkodni vágyol, mert nem akarsz egész életeden keresztül mások kegyeire szorult báb lenni. — A bátyád elutasított Ilona, rideg hangon kijelentette, hogy a nőnek egy hivatása van: férjhez menni. Oh Ilona, hivatás ide, hivatás oda, vajjon ki lesz az, aki egy koldus, szegény leányért eljön, hogy azt feleségül vegye. Nem tudják azt, akik így beszélnek, hogy mennyi kegyetlenség, mennyi gúny van a szavakban, nem tudják, hogy az Isten minden embernek kirendelte az életét, még nem rendelte ki természetesen a férjet is, aminthogy a mindennapi kenyeret sem adta meg mindenkinek.

És hogy mégis eljött érted egy ember — megsirattad azt Ilona. És jól tetted, amikor nem mentél hozzá, ha nem tartottad magadhoz valónak, de nem jól tetted, amikor kijelentetted, hogy csak szerelemből fogsz férjhez menni. Nem hiszek a szerelemben, Ilona!

Egy konvencionális hazugságnak tartom csu-

Vajda Sándor: A nem állami tanítók fizetéséről beszélt hosszasan.

Elnök: Újból figyelmezteti, hogy ez a kérdés nem ide tartozik. Ha így folytatja, minden megokolás nélkül meg fogja tőle vonni a szót.

Egy hang: A szólásszabadság megvonása!

Elnök (csenget): Ezt visszautasítom. Ez légből kapott rágalom. A házszabályok gondos megőrzése minden inkább, mint sérelem a szólásszabadság ellen.

Vajda Sándor: Kérem, én igen jól vagyok már dresszirozva. Nem én mondtam, hogy az elnök ur a szólásszabadságot sérti.

Brediceanu Koriolán: Én mondtam! (Zaj.)

Felkiáltások a baloldalon: Koriolán! Koriolán!

(Hangosabban!)

Vajda Sándor: A Ház engedélyét szeretném megkérni, hogy beszédében a nem állami tanítók fizetésére is kiterjeszkezhessék.

Elnök (csenget): Ezt nem lehet megengedni. A Ház ezzel az engedelemmel segítséget nyújtana a házszabályok kijátszásához. De ha a képviselő ur kívánja, föltehetem a kérdést.

Vajda Sándor: Nem kívánom! Szeretne a nőnevelés kérdéséről beszélni. (Derűtség.)

Elnök: Kérem, az állami elemi is oláknak vannak fiú- és leánynevelő iskolái. Hát ha ezekről a leánynevelő iskolákról akar beszélni, tessék De már a magasabb nőnevelésre nem terjeszkezhetik ki beszédében. (Nagy derűtség.)

Vajda Sándor: Az elemi iskolásleányok neveléséről szól, melyet nem tart kielégítőnek. A népoktatási törvénynek az a legnagyobb hibája, hogy egyenesen a magyarosítás szolgálatában áll. Pedig ez helytelen dolog, az érzelm és nem a nyelv egysége teszi erőssé az államot. Ezután hosszú részleteket olvas fel Halász Ferenc miniszteri tanácsos könyvéből s a tanítók memorandumával foglalkozik.

Elnök: Kéri, beszéljen hangosabban, mert egy szavát sem értheti. A gyorsírók bejelentették, hogy nem tudják leírni a beszédet.

Vajda Sándor: Iparkodni fog megerőltetni a tüdejét, de a Ház nagy zsidongása közt ez bajos dolog.

Elnök: Ó vigyáz arra, hogy ne legyen a Házban zsidongás.

Vajda Sándor: A tanítói lakásról beszél. Tízperc szünetet kér.

Szünet után

Vajda Sándor folytatja beszédét. Terjedelmesen tárgyalja a tanítóság memorandumát. Beszéde további folyamán fölolvasson valamit.

Rakovszky elnök kérde, hogy mit olvas, hogy konstatalhassa, van-e joga az illető okmányt fölolvassni.

(A magyar meg az elefánt.)

Fél óra múlva figyelmezteti elnök Vajdát, hogy hangosabban beszéljen, mert a gyorsírók hivatalosan jelentették, hogy nem hallják.

pán, vagy mesterséges érzésnek, amelybe az ember mindjobban és jobban beleugratja magát. Lehet, hogy nincs igazam és az is lehet, hogy meg fogok győződni állításom valótlanságáról, de te ne higyj a szerelemben, Ilona! Rossz vezető lenne az a te utadon, amelyen most haladni akarsz.

Visszautasítottad a felajánlott kezet, te tudod, miért tetted. Hogy a rokonaid üdöztek érte, megkeserítették az életed, az álmodat, bizony szomorú dolog ez Ilona! De nem volt igazuk és nem volt igazuk akkor sem, mikor megsértettek, szemedre hányták, hogy ők tartanak el, ideje lett volna, hogy megszabadítsd őket a teheről. Persze, az nekik nem jutott eszükbe, hogy megdolgoztál minden darab kenyérért, hogy a két kezed munkájával érdemeltél ki magadnak a nyugodalmas fekvőhelyet. A kis fiut te dajkáltad, ápoltad, tanítottad. Szóval, te neveltél fel. Igaz, az anya nem ért rá, de ráért volna a két nagy leány testvére, akiknek egyéb dolguk nem volt. De hagyjuk ezt, Ilona! Megsértettek csunya módon, otthagytad őket, adósuk nem vagy, a teheről hát mégis megszabadultak. Céljukat tehát elérték, ha egészen más módon is, mint ahogy akarták.

És most én várlak, Ilona, rendületlenül hiszem, hogy el fogsz jönni, el kell hogy jere! Ne hagyj hát kétségbe, jer hát el Ilona.

Vajda Sándor néhány padsorral lejjebb ment és általános csodálkozást keltett, amidőn elmondta a tárgyalás témáját. Elmondta, hogy mikor gyerekkorában iskolába járt Lugoson és odavetődött egy gatyás magyar, úgy elbámultak rajta, mintha Budapesten egy elefántot vezetnek végig.

Eber Antal: Rendre kell utasítani az ilyen hasonlatért!

Elnök: Közbeszóló tévedésben van, mert Vajda nem hasonlította a magyart az elefánthoz.

Vajda Sándor az ülés végén kijelenti, hogy rövid lesz, mert nem akarja a Házat untatni. Még csak azt jelenti ki, hogy a debreceni bicskások vagy fajmagyarok szemében nincsen gyűlötebb a zsidónál és oláhnál. Határozati javaslatot nyújt be a felekezeti és nemzetiségi iskolákkal kapcsolatban és örömet fejez ki azon, hogy sikerült felfogása helyességéről meggyőzni a Házat (Derűtség.) és igéri, hogy ilyenformán többször kérni fogja a Ház szíves türelmét. Vigasztalja Apponyit, hogy nem szégyen, ha visszavonja a javaslatot, mert hiszen mindenki tudja, hogy neki olyan többsége van, amely mindent megszavaz.

Vajda a kitűzött tanácskozási időn túl is beszélt és terjengős előadása azt sejtette, hogy egyhamar nem akar végezni.

(Az első vihar.)

Rakovszky István 2 óra után rácsöngetett Vajdára:

— Figyelmeztetem a képviselő urat, — mondta erélyes hangon, — hogy a tanácskozási idő már elmúlt. Csak akkor volna joga tovább beszélni, ha a tanácskozási idő utolsó negyedórájában kezdte volna meg beszédét. Fejezze be gyorsan beszédét, mert különben megvonom a szót.

Az elnök kijelentését nagy izgalommal fogadták a nemzetiségiek. Fölugráltak helyeikről és össze-vissza kiabáltak.

Vajda Sándor kijelenti, hogy neki joga van beszélni.

— Ez elnöki önkény, — mondotta, — beszélni akarok és kérem az ülés meghosszabbítását.

— Ezt nem lehet! — zúgták a baloldalon. Rakovszky elnök pedig a nagy lármában közben kijelentette:

— Ezt a kérést nem teljesíthetem.

Vlád Aurél izgatottan fölugrik: A házszabályokhoz kérek szót.

Rakovszky István: A képviselő ur üljön le! Most nem beszélhet.

Vajda Sándor újra beszélni próbál.

(Vajától megvonják a szót.)

Rakovszky István dühösen rázza a csengőt: — Már figyelmeztettem, hogy a tanácskozási időn túl nem beszélhet. Ezzel megvonom a szót.

Nagy kavardás követte e kijelentést. Vajda Sándor dühösen leül, a nemzetiségiek pedig fölugrának és karjaikkal hadonáznak. A baloldalon viszont tapsolnak. Hédervári Lehel egy előre elkészített, újságpapírosból csinált virágbokréttával Vajdához sietett és nagy derűtség közben a kezébe nyomta.

Vlád Aurél kiabálva ugrik föl és az elnök felé kiáltja:

— A házszabályokhoz kérek szót.

Rakovszky István: Melyik szakaszához?

Vlád Aurél: Általában a házszabályokhoz.

Rakovszky István: Így nem lehet beszélni és a szót öntől is megvonom.

(Farkasházy kontra Rakovszky.)

Farkasházy Zsigmond erre ingerülten kiáltja:

— Ez nem járja, ez nem helyes kezelése a házszabályoknak.

Rakovszky István azonban rá sem hallgatott Farkasházynak, hanem a nemzetiségiek tiltakozása közben megállapította a holt napirendjét és az ülést a forrongó izgalom tőpontján gyorsan berekesztette.

A Központi Takarékpénztár alakuló közgyűlése.

Az igazgatóság megválasztása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Arad legifjabb takarékpénztára, a Központi Takarékpénztár tegnap délután megalakult. A Központi szálló nagytermében tartották meg az alakuló közgyűlést, melyen Arad előkelőségei közül számosan megjelentek. A kibocsátott részvények igen kapósaknak bizonyultak, mert jóval felül is jegyezték azokat, elannyira, hogy az utolsó 214 részvényre szóló előjegyzést törölni is kellett. A biztató konjunkturák között induló pénzügyi helyzet vezetői jogos reményekkel néznek a takarékpénztár működése elé s nagy agilitással végzik a működés megkezdése előtt szükséges munkálatokat. A takarékpénztár elnöki igazgatója Solymossy Lajos báró, vezérigazgatója Mezey Andor lett.

Az alakuló gyűlésről az alábbi tudósítást adjuk.

A Központi Takarékpénztár alakuló közgyűlését Szabó Zoltán nyug. honvédbuzsár alezredes nyitotta meg lendületes szavakkal. Beszédében kifejtette, hogy az alapítók a takarékpénztár megalakítására az igazi hazafiasság vezérelte, hogy megtakarított filléreikkel elősegíthessék a nemzetet a függetlenség alapja kiépítésének nagy munkájában. Üdvözölte az alakuló közgyűlésen nagy számban megjelent részvényeseket s felkérte a jelenlevőket, hogy az alakuló közgyűlés vezetésére elnököt, jegyzőt és két jegyzőkönyvhiteltestet válasszanak.

A közgyűlés közfelkiáltással és lelkes éljenzéssel Szabó Zoltánt választotta meg elnöknek, jegyzővé pedig Velcsov Géza dr. ügyvédet. A jegyzőkönyv hitelesítésére Kádas Kálnán és Schill József főjegyzőket kérték fel. Az elnök az irányában nyilvánult bizalmat megköszönve, megkezdte a napirend tárgyalását.

Első sorban konstataulta, hogy az alakuló közgyűlés a törvényben megállapított határidőn belül hivatott össze s miután a közgyűlésen 995 drb. részvény képviselőjében 68 részvényes jelent meg, az határozatképes. Elnök az alapítók megbízásából jelentette továbbá, hogy az aláírási iven 2714 drb. részvény jegyeztetett s így a kibocsátott 2500 drb. 214 drb. tuljegyztetett. E tuljegyztést az alapítók a tervezetben kikötött joguknál fogva törölték. Bejelentette továbbá, hogy a készpénzben befizetendő 500000 korona alaptőkének 30%-át a részvényt jegyzők az Aradi Ipar és Népbank hitelesített folyó számla kivonata szerint már befizették. Konstataálja ennél fogva, hogy a részvénytőke kellő aláírás és befizetés által biztosított, felhívta ennek következtében a közgyűlést, hogy a társaság megalakulása felett határozzon.

A közgyűlés ezen jelentések alapján egyhangú lelkesedéssel kimondotta a részvénytársaság megalakulását, minek következtében az előzetesen kiküldött bizottság által elkészített alapszabály tervezetét a közgyűlés egész terjedelmében változatlanul és egyhangulag elfogadta.

Schill József vármegyei főjegyző jelentkezett ezután szólásra és mint az alapítók megbízottja, bejelentette a közgyűlésnek, hogy az alapítók az első 3 év tartamára, az igazgatóság tagjaiul Solymossy Lajos báró, Szabó Zoltán, Czárán Márton, Csánk Lajos, Darányi János, Borsos Béla dr., Porcia Lajos gróf, Povácssay Soma, Verbos Nándor, Singer János dr., Szántay Lajos és Winkler József részvényeseket neveztek ki. A közgyűlés ez indit-

ványt élénk helyesléssel vette tudomásul. Ezután a felügyelő-bizottságba beválasztottak 1 év tartamára: *Nachtnébel* Gyula, *Bogdánffy* Béla dr., *Tabakovits* Emil, *Szántó* Gyula rendes tagok és *Berta* Titus póttag.

A közgyűlés ezután az alapítóknak az eddigi működés és pénzkezelés tekintetében a felmentvényt megadta s miután a napirend letárgyalatott, elnök a jelenlevők érdeklődését megköszönve, a közgyűlést berekesztette.

A város dolgai.

A tanács javaslatai a közgyűléshez.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

A város törvényhatóságának szerdai közgyűlése érdekesnek ígérkezik. Sok érdekes dolog szerepel a közgyűlési sorrendben s így előre láthatólag nem egyhamar fognak végezni a városatyák a város ügyeivel. A tanács *Károlyi* Gyula gróf főispán elnök te alatt megtartott ülésén foglalkozott a közgyűlés elé kerülő ügyekkel. A tanácsnak ezekre vonatkozó javaslatait az alábbiakban ismertetjük:

Három aradi társaság: a Kossuth-, Rákóczi- és Asztalos Sándor társaságok az idegen forgalom emelésére tudvalevőleg mozgalmat indítottak és az intézkedésekre a törvényhatóságot kérték fel. A tanács azt javasolja a közgyűlésnek, hogy küldjön ki kebeléből egy husz tagból álló bizottságot amely kiegészítve magát a három társaság kiküldöttjeivel a további teendőkre nézve előterjesztést tesz a törvényhatóságnak. A tanács azt javasolja továbbá közgyűlésnek, irjon fel a kereskedelmi kormányhoz, hogy az október 6-iki gyásznapi alkalmával az Aradra zarándoklók részére mérsékelt vasuti jegyeket, esetleg kedvezményes különvonatokat engedélyezzen.

A Baross parki kioszk bérbeadására a tanácsnak az a javaslata, hogy a közgyűlés *Mihály* Gyula aradi cukrásznak ajánlatát fogadja el, aki évi 900 korona bért ajánlott a kioszkért és hat évre venné bérbe.

A szalmaanyaggyárnak és a Weitzer féle vágógyárnak területátengedésre vonatkozó kérvénye a tanács pártoló javaslatával kerül a közgyűlés elé.

Az arad - mezőkövácsháza - orosházi kisvasút beadványával is foglalkozott a tanács. A vasút-társaság tudvalevőleg a már megszavazott 100,000 korona törzsrészvényjegyzés fentartását kérte. A közlekedésügyi bizottság pártolta a kérvényt s egyuttal kimondta, hogy a társaság köteles kövezetvámot fizetni. A tanács csak 60,000 korona összegű törzsrészvényjegyzés megszavazását javasolja s ezzel szemben a kövezetvám elengedését kéri. Az arad - perjámosi helyi érdekű vasút részére megszavazandó 120,000 korona törzsrészvényjegyzést pártolja a tanács, de feltétlenül kitűzi, hogy az igazgatóság székhelye Arad legyen. A marosvidéki vasút kérelmének teljesítését a közigazgatási bejárás eredményétől teszi függővé.

A rendőrtisztviselőknek az egyenruha viselése iránt benyújtott kérvényét a tanács pártolólag terjeszté a közgyűlés elé. Az összes fizetésemelésre és drágasági pótlék megszavazására irányuló kérvényeket a tanács azzal terjeszté a törvényhatóság elé, hogy küldje ki a hármas bizottságot egy pótköltségvetés megalkotására.

Az állami felsőbb leányiskola ügyében a tanács azt javasolja a közgyűlésnek, irjon fel a kultuszminiszterhez és tegyen ajánlatot, hogy nemcsak ingyentelket ad a város közönsége az iskola céljaira, hanem fel is építeti azt. Az

Állam csupán a fentartási költségeket viselje. A tanács még egy másik iskola-ügygyel is foglalkozott: a reáliskola épületének kérdésével. Erre vonatkozólag a tanácsnak az a javaslata, írjon fel a közgyűlés a közoktatásügyi kormányhoz, hogy hajlandó a reáliskola részére épületet emelni, ha a kormány az eddigi bért a városnak fizeti.

A Neuman-gyár üzemszünetése.

Megakad a teherforgalom.

Nincs vagon!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

A vagonhiány ugyancsak kellemetlen helyzetbe sodorta a Neuman testvérek hatalmas műalmát, amely ma holnap kénytelen lesz beszüntetni a gyár üzemét, s a munkások egy részét elbocsátani, ha a Máv. nem képes lebonyolítani a forgalmat. Ez a kocsihiány múlt év október óta ugyszólván állandóan tart, úgy hogy a gyár forgalmának lebonyolítását havonként állandóan 100—150 vagonrakomány erejéig korlátozta. A tél közepén, tekintettel az általános rossz viszonyokra, valahogy csak elszennvedte a gyár ezt a reá nézve nagy csapást, de most, a mikor a teherárak torlódása már nagyjából megszűnt az egész ország területén. Aradon szinte tűrhetetlen lett az október óta tartó állapot.

A gyár ugyanis a vasúti kocsik hiánya miatt teljesen képtelen a hozzá érkezett megrendeléseknek eleget tenni. Tegnapelőtt száznyolcvan vagon rakományra való áru elszállításával volt hátralékban s ehhez tegnap még husz vagonra való szállítmány járult, s dacára ennek, eredménytelen volt a cég minden fáradozása, hogy kocsikhoz jusson. Táviratilag fordult a kereskedelmi kormányhoz is, azonban mindezekig még semmi sem történt, s a gyár raktáraiban egyre halmozódik a kész áru, anynyira, hogy ha a Máv. részéről gyors intézkedés nem történik, mozogni sem tudnak. Pedig az áruk egy része olyan természetű, amely gyors továbbítást kíván. Most kezdődik ugyanis a vetés ideje s a gazdaközönség ugyszólván nap-nap után sürgeti a már régebben megrendelt trágya szállítását. De meg a közeli és távolabbi vidékeken a lisztkészletek is teljesen kifogytak s a közlekedés akadálytalan kielégítése is követeli, hogy a lisztkészletek sürgősen szétküldessenek.

A Neuman-gyár veszedelme — ha közben sürgős intézkedés nem történik — nemsokára a többi vállalatokat is hasonló helyzetbe fogja juttatni. A gyár a tömegárakat már nem tudván elhelyezni, megkezdte azoknak igás szekerekkel az aradi vasúti állomás raktárhelyiségeibe való kiszállítását. Ezáltal pedig újabb veszedelem keletkezett, mert az áruk a vasúti raktár legnagyobb részét elfoglalták. Az üzletvezetőség figyelmeztette is e körülményre a céget, kijelentve, hogyha a gyár be nem szünteti a szállítást, kénytelen lesz az egész teheráru felvételt beszüntetni.

Hogy a gyár ezek után elfog-e állni attól a szándékától, hogy a fuvarozást tovább folytassa, kérdéses, mert hiszen üzletről van szó. De mindenestre furcsa, hogy ilyen kényszerhelyzetbe juttasson a Máv. egy gyártelepet, mely a dolog természeténél fogva csakis akkor tehet eleget kötelességeinek, ha üzemét, forgalmát mesterségesen meg nem akasztja a közlekedési intézmény tehetetlensége és gyámoltalansága.

Műkiállítás Aradon.

A művészársaság ügyei. — A tárlat rednezése. — A művésztelep ügye. — Kedvezmények a tagoknak. — Női propaganda bizottság. — A képsorsolás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Az Aradi Képző-és Iparművészeti Társulat választmánya tegnap, vasárnap délután, nagy érdeklődés mellett tartotta meg ülését, amelynek több fontos és komoly jelentőségű tárgya volt.

Miután Csánk Lajos alelnök az ülést megnyitotta, Jankó Gyula ügyvezető igazgató referált budapesti útja eredményéről, melynek legfontosabb eredménye az, hogy az Országos Képzőművészeti Társulat elvállalta az Aradon rendezendő kiállítás szervezését s erről a következő levélben értesítette a társulatot:

Az Aradi Képzőművészeti- és Iparművészeti Társulat tekintetes Elnökségének

Arad.

E hó 4-ikéről kelt szives soraira igazgatóságunk március hó 7-ikén tartott üléséből kifolyólag válaszolva, van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy igazgatóságunk a legmesszebb menő készséggel hajlandó a tekintetes Elnökséget az aradi kiállítás rendezésében támogatni.

Ami feltételeinket illeti, ezeket röviden abban foglalhatjuk össze, hogy mi készségesen elvállaljuk az anyag beszerzését és elhelyezését és amennyiben képszállító kocsink abban az időben nekünk nem kell, azt is örömmel bocsátjuk rendelkezésre. A kiállítás összes költségei a tekintetes Elnökséget, illetve az aradi társulatot terhelik, viszont természetesen az összes bevételek és képeladási jutalékok is az aradi társulatot illetik meg.

Ami a helybeli — aradi — művészeknek a kiállításon való részvételét illeti igazgatóságunk kénytelen támogatásának a feltételül kikötni, hogy az aradi művészek művei közül is csak azok kerülhetnek be a kiállításba, amelyeket egy a kiállító művészek közül alakítandó három-négy tagú zsűri erre alkalmasoknak ítél, mert társulatunk csak olyan kiállítások szervezésében vehet részt amelyek művészi színvonalának a megállapítása, számára biztosítva van.

Amikor a Tekintetes Elnökségnek irántunk való megtisztelő bizalmáért ismételtelen köszönetet mondunk, maradtunk

Budapestben, 1907. március hó 8.

Kiváló tisztelettel: Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Benkő Kálmán, igazgató. Zala György, az igazgatóság tagja. Ambrozovics Dezső, titkár.

Amint a levélből látható, a tárlat, melyet a társulat május 19-én kíván megnyitni, olyan színvonalu lesz, aminő Aradon még egyáltalában nem volt. A választmány megbizta az igazgatóságot a kiállítás rendezésével járó munkálatok intézésével. Jelentette még az igazgató, hogy a tagok kedvezményei dolgában is eljár, de egyelőre csak annyi eredménnyel, hogy a társulat tagjai az Iparművészet könyvét és az Iparművészeti Társulat mintalapjait fele áron kaphatják. A kereskedelmi miniszteriumban a társulat szubvencionálására vonatkozólag biztató választ kapott.

A választmány a jelentést tudomásul vette. Ezután Kaszab Géza titkár referált a művésztelep ügyéről. A választmány a telep létesítése és az anyagi eszközök megszerzési módjának megállapítására bizottságot küldött ki, melynek tagjai lettek: Csánk Lajos, Fábian József, Stauber József, Steiner József. Ezután hat választmányi tagot választottak. Tagok lettek: Löcs Rezsóné, Steinitzer Jenny, Auszterweil László, Kovács Vince, Purgly János és Steigerwald Alajos.

A választmány megbizta még a titkárt, hogy készítsen a képsorsolás részére terveze-

tet, még pedig olyanformán, hogy a tagok nyerési esélyei minél nagyobbak legyenek. Ezt olymódon kívánja a társulat elérni, hogy a képnnyertes tagok mindaddig nem nyerhetnek újra, amíg a tagok legnagyobb százaléka szintén nem nyert.

Több apróbb tárgy elintézése után elhatározta a választmány, hogy a tárlatoknak propagandát csinálандó, női bizottságot alakít, amelynek szervezését Löcs Rezsóné urhölgy volt szives elvállalni.

Az ülésen jelen voltak: Albert Andor, Balla Frigyes, Barsy Aurél, Csánk Lajos, Fábian József, Hunyár Algernon, Jankó Gyula, Kaszab Géza, Matu-sik Márton, Németh Lajos, Nikodem János, Réti Odön, Stauber József, Steiner József, Tötössy Géza, Urhegyi Alajos, Weisz Hugó.

A befolyásos Lázár.

Makói állapotok.

Megfenyegetett bíró.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Rátkai Nemes Lázár László valaha az aradi újságírói kart disztelenítette. A jó sorsazonban hamarosan elvitte innen a derék férfit, aki azóta Makón aratja a babérokat, melyek többnyire tettelegességek alakjában hullanak reá. Amióta a Lázár Makón van, tömegesen megszaporodott a makói pofonok száma, mert a Lázár erélyes egyén, aki mindenkibe beleköt és viseli a következményeket is. Most is egy érdekes ügy szereplője lett a férfi, amint az az alábbiakból kitűnik:

Iritz Mór dr. makói ügyvéd a makói urkaszinóban feljelentést tett Kardos Izsó dr. ügyvéd, a Makói Hirlap szerkesztője ellen, azt a súlyos vádat emelve ellene, hogy sikkasztott. Kardos bepörölte Iritz drt, a bíróság azonban felmentő ítéletet hozott, azon az alapon, hogy egyrészt az állítás beigazolódott, másrészt, mert a feljelentés már elévült.

Ugy látszik, hogy Kardos már előre sejtette a pör ilyen kimenetelét. Legalábo erre vall, hogy Rátkai Nemes Lázár László, aki Kardosnak sógora és a Makói Hirlapnak főfő oszlopa, már előzetesen megkörnyékezte az ügyben ítélkező bírót s fenyegetésekkel iparkodott az illetőt reábirni, hogy Kardosra nézve kedvező ítéletet hozzon.

Az érdekes Lázáriádát az érdekelt bírónak hozzánk jutott nyilatkozata a következőkben mondja el:

Folyó évi március elején és az azt megelőző napokban vettem észre, hogy midőn délebb a hivatalból haza megyek, Nemes László makói lakos, a „Makói Hirlap” belmunkatársa engem kerület és minden köszönés nélkül hol elémbe jön, hol hátul marad. Folyó évi március 2-án déli 12 órakor mentem haza hivatalból, amidőn ismét előzetes kerületés után Nemes hozzám csatlakozott és udvariasan kérdezte tőlem, hogy megengedem-e azt neki, hogy hozzám néhány komoly kérdést intézzen, — mire udvariasan azt feleltem: tessék, szivesen.

Ekkor menés közben Nemes azt kérdezte tőlem, hogy miért haragszom én dr. Kardos Izsóra? Amire azt válaszoltam, hogy eszem ágában sincs reá haragudni, nekem sohasem vétett és ép úgy nem haragszom reá és nem vagyok baráti viszonyban vele, mint Iritz Mór dr. urral. Ezután azt adta elő Nemes, hogy ugy hallotta egy szegedi ügyvédtől, — akinek azt egy makói ügyvéd beszélte — hogy a Kardos és Iritz ügyben az első ítéletet nem én csináltam, hanem Gerő Géza dr. makói ügyvéd.

Erre én azt feleltem, hogy mondja meg azon aljas rágalmazónak a nevét, mert én azt a ripőköt bíróság elé fogom állítani, mire Nemes azt válaszolta, hogy azt nem mondhatja meg, mert ő megígérte neki, hogy a nevét el nem árulja. Én erre megjegyeztem, hogy ha a

rágalmazó nevét meg nem mondja, akkor mi nek mond ilyen piszkos dolgokat a szemembe? Csak a legnagyobb megerőltetésembe került, hogy higgadtságomat megtudtam tartani és Nemeset tetteleg nem bántalmaztam.

Ezután Nemes, látva haragomat — ismét nyájasan kezdett beszélgetni és csaknem szó szerint a következőket mondotta:

— Látja bíró ur, nekünk a miniszteriumnál nagy befolyásunk van, most is mi nevezettünk ki egy urat Makóra albirónak és amint a bíró urak közül előléptetést tudunk kieszközölni, úgy *penzióba is tudjuk kergetni*, vagy utját vágjuk azon bíró előmenetelének, aki nem tart velünk!

Ugyanekkor egyenesen kijelentette Nemes, hogy ha a Kardos—Iritz ügyben Kardosra kedvező ítéletet nem hozok, vagy az ügyet át nem adom elbírálás végett egy általa megnevezett bírónak, *akkor engem penzióba kergetnek*, — amire én így feleltem:

— Ha én nem akarok menni, az nem az önök akaratától függ, hanem a kuria dönti el ezt a kérdést, annak pedig nem parancsol senki.

Erre Nemes kijelentette, hogy ha a fenti kérését nem teljesítem, akkor *a küszöbön álló előmenetelemet fogják elzárni*. Mire én azt feleltem, hogy én az ilyesmitől meg nem ijedek. Eközben a bíróságtól mintegy két kilométernyi távolságra eső lakásomhoz értünk. Nemes akart még tovább is beszélni, de én bementem és őt az utcán hagytam.

Eddig a nyilatkozat. Ugy látszik azonban a befolyásos Lázár mentőakciója nem járt sikerrel, mert a pör az Iritz javára dőlt el. Ez nagyon bosszantja a Lázárt, amiből az következik, hogy legközelebb megint pofon történik Makón.

Terrorizmus a torony alatt.

Éljen Sarlot Domokos!

Egy tiszta választás története.

Arad, március 11.

Hiteles följegyzések mondják el Napoleonról az alábbi jellemző történetet. Amikor Napoleont a francia köztársaság konzuljának jelölték, a győzelmes tábornok ezeket a szavakat intézte a nemzetgyűlés tagjaihoz:

— Uraim! Én nem mondom, hogy rám szavazzanak. Az elhatározásukat nem akarom befolyásolni. Azt azonban kijelentem, hogy aki nem szavaz reám, azt agyonlövöm!

E szelíd figyelmeztetésnek természetesen az lett az eredménye, hogy Napoleont egyhangulag megválasztották konzullá.

Ezt a jellegzetes mondást eltanulta *Kádas* Napoleon Kálmán városi főjegyző és sokkal szelídebb formában alkalmazta is ma délután. A városi tisztviselőket ugyanis felcalták ma délután öt órára a városháza emeleti tanácstermébe, hogy a nyugdíjbizottságban megüresedett tagsági helyet választás útján betöltsék. Két jelölt küzdött: a kormánypárti *Sarlot* Domokos főkapitány és az ellenzéki *Angel* István dr. aljegyző. Mindkét jelöltnek a pártja erősen dolgozott a választás előtt s — amint hirlik — hallatlan erőszakoskodások történtek mindkét részről. *Sarlot* pártjának zömét természetesen a rendőrtisztviselők, a régi tizenhárompróbás mamelukok képezték. A *Sarlot*-part főkortersei kijelentették, hogy jelleltjük érdekében mindent megtesznek. Kivezélynének a választási helyiség elé egy ezred közrendőrt és halomra lövetnek mindenkit, aki nem szavaz *Sarlotra*. Ennél a fenyegetésnél még tovább is mentek. Kilátásba helyezték, hogy ostromállapotba helyezik az egész városházát stb. stb.

Angel leglelkesebb hívei a számvevőség és adóügyi osztály fiatal tisztviselői voltak. Ezek viszont azzal terrorizáltak, hogy nagyobb adót vetnek ki a *Sarlot*-pártiakra, ha a választásra el mernek jönni. Orizsi kortesvacsorákat csaptak a pártok a választási küzdelem alatt. Annyira elkeveredett volt a harc, hogy a jóbarátok ellenségek lettek. *Binder* Gyula

adótiszt például az egész küzdelem alatt egyszer sem koccintott egy pohár bort *Hoffmann* Győző rendőrségédítiszttel.

Végre elérkezett a választás napja. Nagy volt az izgalom a torony alatt s feszült érdeklődéssel néztek a választás elé. A tanácsterem zsúfolásig megtelt választókkal és itt is terrorizálták egymást. Egyszerre csend lett és megszólalt *Kádas*:

— Uraim! Választásra jöttünk. A nyugdíjbizottságban megüresedett tagsági helyet töltik be. Nem akarok senkit sem befolyásolni. Mindenki meggyőződése szerint szavazzon. Részemről *Sarlot* Domokos főkapitány urat ajánlom.

— Éljen! — kiáltották a *Sarlot*-pártiak.

— Szavazzunk! Szavazzunk! — zugta az elmentábor.

— Kivánják az urak a szavazást? — kérdezte *Kádas*.

— Szavazzunk! — hangzott kórusban a refrén.

— Minthogy az urak nem kivánják a szavazást *Sarlot* Domokos főkapitány urat *egyhangulag* megválasztottnak jelentem ki.

Mély csend. Egy rendőr bedugta az ajtón a fejét, mert azt hitte, hogy az urak megették egymást. Csak akkor ocsudtak fel a legyőzött *Angel*-pártiak, amikor *Kádas* eltávozott. Botrányos jelenetek játszódtak le.

— Terrorizmus! Hivatalos hatalommal való visszaélés! Petícionálunk! — kiáltották össze-vissza az adó ifjak.

— Csend! — jelentette ki *Berecz* alkaptány. Aki még egy szót szól, azt közcsendháborításért előállítom.

— Petíciót esz! — kiáltotta *Gerő* Armin levéltáros segédiszt.

És *Berecz* a József főherceg-ut tulsó oldalára mutatott. Ott van ugyanis a — sóhivatal

Kár.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi kereskedelmi nyugdíjgyűlés közgyűlése. A *Hungária kereskedelmi nyugdíjgyűlés* aradi fiókja vasárnap délelőtt, az aradi kereskedelmi akadémia nagytermében tartotta *Kneffel* Lajos elnöklésével rendes évi közgyűlést. Napirend előtt *Faragó* Rezső, a fiókgyűlés titkára tartott előadást a *kötelező rokkant- és nyugdíjbiztosításról*, annak kapcsán, hogy *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter a képviselőházban tett nyilatkozatával ezt programba vette. Az előadó különösen a német agkori és rokkant-biztosítási törvény részleteinek ismertetésével kifejtette, hogy a kötelező nyugdíjbiztosítás egyfelől az államnak óriási áldozatával jár (Németországban az állam minden biztosított járadékához évenként 50 márkával járul hazzá) s e mellett nem nyújt olyan járadékot, amely a kereskedelmi alkalmazottak társadalmi helyzetének megfelel, s amely ezeket kielégíthetné. Németországban e mellett is hatalmas kereskedelmi nyugdíjintézetek fejlődtek. Az előadás azzal végződött, hogy a kötelező nyugdíjbiztosítást követelni kell, de a kereskedelmi alkalmazottak e mellett csak úgy tudnak aggkorukra és rokkantságuk esetére maguknak megfelelő nyugdíjat biztosítani, ha a maguk nyugdíjgyűléseikbe tömörülnek s azok fejlesztéséhez járulnak hozzá. Ezután *Kneffel* Lajos szép szavakban visszapillantást tett a fiók egyesület eddigi működésére, kiemelve, hogy a fióknak 48 tagja s mintegy 800 korona saját vagyona van. A jelentéssel kapcsolatosan *Licker* Ferenc fejezte ki a tagok nevében a vezetőség iránt való elismerését. *Herczeg* M. Miksa indítványára a régi tisztikart egyhangulag újra megválasztották, s a választmányban megüresedett helyekre *Krausz* Arnoldot rendes taggá, *Kampis* Antalt póttaggá választották.

(*) Az állami tisztviselők országos egyesületének arad-vidéki köre vasárnapra hirdetett közgyűlése, amely elé a kör vezetősége a napi-

rendre tűzött tisztikar-választás miatt nagy érdeklődéssel nézett, elmaradt, mert a kör tagjai csekély számban jelentek meg. Az állami tisztviselők részéről megnyilatkozott részvétlenség nem fogja ügyüket előrevinni, amelyért a tisztviselők körre tömörültek össze.

Báró Arady.

A miniszterelnök fia.

Elzülött szobrász.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 11.

A budapesti rendőrség — amint fővárosi tudósítónk jelenti — rejtelmes szélhámós ügyében folytat nyomozást. Vasárnap délután ugyanis megjelent a főkapitányság ügyeletes tisztviselőjénél egy asszony, aki abból él, hogy szobáit albérletbe adja és elmondotta a következőket:

A Kertész-utca 42. számú lakásán tegnap délben megjelent egy elegánsan öltözött, csupasz képű, urias megjelenésű fiatal ember. A kapun látta kiírva, hogy kiadó egy szoba. Azt megszeretné nézni. Az asszony készséggel megmutatta a lakást. A fiatal embernek tetszett a szoba.

— Elég esines. Néhány szőlyét és egy pamlagot majd én hozatok, hogy lakályosabb legyen a szoba.

Majd előadta, hogy a szobát teljes ellátással együtt veszi ki. Nem alkuszik. Ő maga megajánl az ellátásért és szobáért 400 koronát havonta. A borribilis összeg módfelett meglepte a lakástadó asszonyt. Ezt észrevette a fiatal ember és mosolyogva jelentette ki:

— Én *Khuen Héderváry Károly* gróf vagyok, a volt miniszterelnök fia.

A lakásban egyszerre óriási tekintélye lett a fiatal „gróf”-nak, aki nyomban elfoglalta a lakást és kitöltötte a bejelentő lapot. Ráírta az atyja neve című rovatba: Gróf *Khuen Héderváry Károly* volt horvát bán és miniszterelnök, anyja neve: gróf *Batthyány* Lujza.

— Pénzem, most nincs — jelentette ki ezután — mert az éjszaka kis pechem volt és a kaszinóban kártyán leadtam pár ezrest. Majd táviratozok az apámnak, hogy küldjön 4000 koronát.

Nyomban meg is írta a táviratot, amelyet ő maga vitt el. Negyed óra múlva visszatért. Kissé később táviratkihordó kereste gróf *Khuen Héderváry* Károlyt. Bevezették az új lakóhoz, aki átvette a táviratot. A sürgönyben, amelyet nyomban megmutatott a lakástadó asszonynak, a következő szavak állottak: „2000 koronát elküldöttem. *Papa: Héderváry*.” A táviratra teljes megnyugvás következett és az új lakó lett a ház ura. Vigyáztak arra is, hogy a légy se bántsa. Még a gondolatát is lesték a méltóságos albérlőnek. A „gróf urnak” azonban pechje volt. Délután hazaérkezett a lakástadó asszonynak két albérlője. Az asszonynak első dolga volt eldicselkedni az előkelő lakóval. A szobauraknak nagy büszkeséggel mutatta a bejelentő lapot. A szobaurak alig pillantottak a lapra, nyomban kijelentették:

— Ez az ember szélhámós.

A bejelentő lapon ugyanis még az állítólagos szülői nevét sem tudta írni. *Khuent* Kunnak, *Batthyányt* Batthyáynak írta le. A felfedezés után az asszony sietett a rendőrségre, ahol elmondotta az esetet. Nyomban detektívek mentek a tatekzatos emberért. A gróf ur kezdetben titakozott, később azonban megtört és a főkapitányságra kísérték a „grófot.” A rend-

örségen azt mondta, hogy ő felsőőri Fábán Ferenc szobrászművész Győrött. Ezt igazolta is keresztlevéllel és személyazonossági igazolvánnyal. Kijelentette, hogy bünt nem követett el, bocsásák hát szabadon. Az ügyeletes rendőrtisztviselő, Keresztessy Gyula azonban a nyilvántartásban utána nézett a dolognak és megállapította, hogy felsőőri Fábán Ferenc rovottmultu veszedelmes szélhámós. Drezdában, Berlinben, Bécsben, Karlsruheban és Budapesten büntetve volt. Legutóbb 3 évi fegyházbüntetést szenvedett el és decemberben szabadult a steini fegyházból. Azóta Budapesten tartózkodik, ahol báró Inkey Béla, báró Abafi, báró Aradi és gróf Khuen Héderváry néven különböző szélhámosságokat követett el. Egy telektulajdonostól két telket vásárolt 30 ezer koronáért. Az adásvételi szerződést is megkötötte vele. A Vadász-utcában egy uri embertől 100 koronát esalt ki. Ruhákat, butorokat rendelt. Természetesen utólagos fizetés mellett. Amikor a rendőrség mindezeket a viselt dolgait felsorolta előtte, megtört és megvallotta, hogy szélhámósodott, de hogy hol, mit követett el, nem volt hajlandó elmondani.

— Ön a rendőrtisztviselő, — mondotta Keresztessy Gyula rendőrfogalmazónak — nyomozza ki, mit csináltam. Mődjában áll ez a rendőrségnek.

Majd később beszédesebb lett. Elmondotta, hogy az az elegáns ruha, amely rajta van, mindössze két koronájába került. Ennyit fizetett a szolgának, aki a lakására vitte. A cipőjét Bécsben szerezte. Egy üzletben felhuzta, azután ezzel a kiáltással:

— Ott van a barátom. Beszélnem kell vele, mindjárt visszajövök! — kiszaladt a boltból. Kergették egy ideig, de sikerült elfutnia. Mindössze egy koronája volt. Bevallotta, hogy három nap óta nem evett. Négy nappal ezelőtt vett 6 fillérért krumplit és azt azon mód nyersen, héjastól megette. Vagy 50 lakáscímet találtak nála. Megkérdezte a fogalmazó:

— Itt mindenütt lopott?

— Bocsánat! Egy felsőőri Fábán Ferenc csalni csak ugyan, de sohasem lop.

Két női fényképet találtak nála. Megkérdezték, kik a nők.

— Én lovagias ember vagyok. A nevüket nem árulom el. Érettük Drezdában párbajoztam is.

A rendőrség azt hiszi, hogy a szélhámós külföldön Inkey báró néven több csalást követett el. A szélhámós intelligens ember. Győrött jó módú szülei voltak, de Fábán Ferencet kitagadták. Fábán beszél magyarul, németül, olaszul, franciául, angolul. Letartóztatták és most kutatják bünlajstromát.

MULATSÁGOK

(=) A Jótékony négyzet utolsó teája. Tegnap délután tartotta ez idényben utolsó terestélyét a jótékony polgári négyzet. A zsúr délutáni öt órakor kezdődött. Az ipartestületi vigadó nagytermét nagyszámu diszes közönség töltötte meg. A háziéred zenekarának indulói mellett a zsúr a legfeszitlenebb hangulatban folyt le, a miben nagy része van a négyzet buzgó és áldozatkész védasszonyainak, valamint a bájos leányseregnek, mely a kiszolgálást végezte. A zsúr eredménye anyagi szempontból is szerfelett kielégítő. A zsúr a késő esti órákban ért véget.

TANÜGY.

(—) Ertesítés. Az újszentannai állami polgári fiúiskolában a magánvizsgálatok a hó 22-ikén és 23-ikén lesznek. Szabó Béla igazgató.

HIREK.

— **Andrássy a királynál.** Budapest-ről táviratozzák: Félhivatalosan jelentik, hogy Andrássy Gyula gróf ma délután Bécsbe utazott és holnap kihallgatáson jelenik meg a király előtt. A kihallgatáson a belügyminiszter az alkotmány biztosítékokról fog fölvilágosítást adni a királynak. Hir szerint a javaslatok között van három előterjesztés, amelyekhez eddig a király hozzájárulását megkapni nem lehetett. Legutóbb azután Wekerle Sándor miniszterelnök ajánlotta a királynak, hogy a javaslatokat ne utasítsa vissza, hanem hallgassa meg előbb a belügyminisztert. Ezért a király holnapra audienciára rendelte Andrássyt.

— **Az aradi író-társaság ujjászervezése.** A Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya az utóbbi hetekben sürűbben ad életjelt magáról, s a tagjai körében megszívlelésre talált az a terv, hogy a szakosztály a modern és eredményes működés céljából ujjászerveztessék. Az ujjászervezés munkájának előkészítésére a szakosztály vasárnap délután Tiszi Lajos elnöklete alatt tartott ülésén bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Farkas Ferenc, Kaszab Géza, Losonczy Zoltán, Mohos Ágoston, Somogyi Gyula dr. A színműpályázat ügyében vasárnap hoz döntést a szakosztály bíráló-bizottsága. Ekkor a pályázatra küldött harminchárom színdarab közül a három legjobbat átadják az aradi Nemzeti Színháznak, hogy azok előadása után a legérdemesebbnek odaitélhessék a babért.

— **A temesvári kiállítás megnyitása.** A temesvári Országos Háziipari és Műkedvelő kiállítás megnyitása nagyszabásu ünnepély keretében folyt le vasárnap délelőtt. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter képviselőjében Szűry János dr. miniszteri tanácsos, az iparfejlesztési osztály főnöke, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter képviselőjében pedig Balogh Vilmos államtitkár vettek részt a megnyitáson. Te. bisz Károly polgármester felkérésére Kabdebó Gergelyné a temesmegyei főispán neje, kiállítás társelnök nyitotta meg a kiállítást, mire Balogh Vilmos államtitkár tartott beszédet. Az ünnepélyes aktus után Bodor Antal dr. a kiállítás szervezője kalauzolta végig a kormány képviselőit a kiállítási helyiségekben, melyekben gazdagon van képviselve az ország minden egyes vidékének háziipara. A kormány képviselői különös érdeklődéssel szemléltek Aradváros kollekciónak, mely egészen külön teremben van elhelyezve. Különösen az aradi árvaház kollekciónak nyerte meg a kormány képviselőiben megelégedést. A tárlaton hatszáz kiállítónak tízezret meghaladó munkája van összegyűjtve. A rendezőség a kormány képviselőinek és a vendégeknek tiszteletére délben ebédet adott. A kiállítás március 24-ig marad nyitva.

— **Nász a Jakabffy és Dániel családban.** Jakabffy Andor tartalékos honvédhuzárhadnagy, csanádmezei nagybirtokos ma tartotta meg eljegyzését Dániel Gábris kisasszonnyal, özvegy Dániel Béláné szül. Gyertyánffy Mária urhölgy leányával.

— **Az aradi gyermeknap.** Az aradi négyzet választmányi tagjai ma délelőtt gróf Károlyi Gyuláné elnöklete alatt ülést tartottak, amelyen több érdekes határozatot hoztak. Elhatározták, hogy felkérjük az összes aradi felekezetek lelkészeit, hogy a husvét másodnapján tartandó szentbeszédekben vázolják a gyermeknap jelentőségét és engedjék meg, hogy a négyzetek hölgyválasztmányai perselyben gyűjthessenek. A gyermeknap rendezősége felkéri a közönséget, hogy husvét másodnapján, kedden tegyen nagyobb bevásárlásokat az aradi kereskedőknél és lehetőleg fizesse ki régi

számlatartozásait. Kedden este a színházban diszelőadás lesz, amelynek jövedelmét az igazgató a humánus célra felajánlotta. Szerdán délelőtt az összes iskolákban a tanítók méltatni fogják a gyermeknap jelentőségét. Délután pedig az iskolák növendékei a városház előtti téren gyülekeznek; ahonnan a Szabadság-térre vonulnak. Itt egy tanító beszédet tart a gyermeknapról. Ezután az összes tanulók a himnuszt éneklük. A felvonulást néző közönség között a négyzetek tagjai gyűjtést rendeznek. Szerdán este a katonazenekar csekély belépődij mellett hangversenyt tart a Fehér Kereszt szálló télikertjében. Végül elhatározták az ülésen, hogy felkérjük a sajtót, hogy támogassa a mozgalmat.

— **A „zsidó gyerekek” ellen.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A katolikus írók és hírlapírók Pázmány egyesülete ma ülést tartott, amelyen Prohászka Ottó, székesfehérvári püspök válaszolt Herczeg Ferencnek, a budapesti újságírók egyesületének minapi rendkívüli közgyűlésén tett kijelentéseire. A püspök elismerte a sajtóban rejlő nagy erkölcsi erőt és értékes nemzeti kincseket, de azt mondta, hogy ezeket nem szabad a „zsidó gyerekek” bizni. A püspök eme kijelentése a nagyrészt katolikus papokból álló hallgatóság körében érthető lelkesedést keltett.

— **Viharos közgyűlés az ipartestületben.** Vasárnap délelőtt folyt le az ipartestület közgyűlése a tagok mérsékelt érdeklődése mellett. A gyűlést rendkívül viharos volt. Az évi jelentés körül keletkezett a vihar. A jelentésben ugyanis beszámol az előjárásról; többek között arról, hogy a Hönig Ottó által tervezett „Általános ipari szövetkezet”-et az iparosok érdeklődésének hiánya folytán nem lehetett megalakítani. Hönig Ottó az ipartestület előjáróságát támadta és azzal gyanúsította, hogy a jegyzőkönyveket meghamisította. Erre óriási láрма keletkezett. A Hönig Ottó által sérelmezett jegyzőkönyv-hamisítás történetez: A múlt év szeptember havában Hönig Ottó egyik előjárósági ülésen azt az indítványt tette, hogy a gyűlésterem faláról távolítsák el az ipartestület egyik volt titkárának arcképe. Az indítvány határozattá nem emeltetett, mert az elnökség a maga hatáskörében intézkedett s az arcképet levétette anélkül, hogy ehhez előjárósági intézkedés, vagy jegyzőkönyvi határozat szükséges lett volna. A közgyűlés elfogadta a jelentést, a zárszámadásokat és költségelőirányzatot, valamint az előjáróságnak a tagsági díjak fokozatosságára és azoknak a III. osztályu kereseti adó alapján leendő kivetésére vonatkozólag tett javaslatát is. Az új kivetés szerint az ipartestület tagjai a következő kulcs szerint fizetik tagsági díjaikat:

20 korona addig évi 4 kor., 100 koronáig évi 8 kor., 200 koronáig évi 12 kor., 200 korona adón felül évi 20 kor. tagsági díj fizetendő. Végül a megüresedett előjárói tisztségre egyhangulag megválasztották a következő iparosokat:

Előjárósági rendes tagok: Barthl János, Karczag Sándor, Hoffmann Viktor, Szántay Lajos, Rozmanith Albert, Sebesy Ferenc, Glück József, Juhász István, ifj. Radocsányi János és Ulárius Jusztin. **Számvevő:** Szathmáry Károly, **Előjárósági póttagok:** Bi. tenbinder Konrad, Grallert Rezső, Helmy Adám, Kadinszky János, Kristóf György, Fischer Adám, Stark Sándor, Ulasz István, Szabó József és Szida Lázár.

— **Egy szinigazgató bukása.** A pozsonyi színház válsága még tart és máris egy másik vidéki szinigazgató anyagi küzdelmeiről kapunk híradást. Kecskemétről ugyanis azt jelentik, hogy Bihary Ákos kecskeméti szinigazgató a legnagyobb anyagi zavarokkal küzd. Néhány nap mulva a szinigazgató előrelátba-

tólag csődbe jut. A társulat bevételi százalékot kap fizetés gyanánt. A múlt héten megtörtént, hogy a primadonna, *Parlagi Kornélia négy filért* kapott egy esti fellépésért, mert a 110 tagból álló társulat egész bevétele 14 korona volt.

— **Eljegyzés.** *Földes Miksa*, a petrozsényi takarékpénztár főkönyvelője vasárnap tartotta eljegyzését *Süszér Irma* kisasszonnyal, *Süszér Mihály* petrozsényi előkelő kereskedő nagyműveltségű leányával.

Krausz A. H. makói tekintélyes magánzó leányát, *Juliskát* eljegyezte *Friedlándert* Henrik marosvásárhelyi tekintélyes malom és gőzfűrésztelép tulajdonos.

— **A szabadorvosválasztás.** Az országos orvosszövetség aradi fióka szombaton este zártkörű, bizalmas értekezletet tartott, amelyen felolvasták a szabadorvosválasztásról szóló tervezetet. Elhatározták, hogy a tervezetet kinyomatják és a tagok között szétosztják. Legközelebb a fiókegyesület közgyűlést tart, amelyen a tervezet részleteire nézve tanácskoznak.

— **Határozás.** *Ozv. Csámszky Lajosné*, *Csámszky Lajos* kádármester özvegye ma hajnal hosszu szenvedés után meghalt. Az elhunytat családja és kiterjedt rokonság gyászolja. A temetés holnap, kedden délután két órakor lesz a *Varjassy József-utca* 18-ik számú házból.

— **Hatálos vonatelgázolás.** A soborsini körjegyző ma telefonon jelentette az aradi királyi ügyészségnek, hogy *Krisán Simon* kujasi nap számost az 56. és 57. szelvények között agyon-gázolta az erdélyi gyorsvonat. Az elgázolás úgy történt, hogy *Krisán* részegen a vonat vágányain ment és nem tért ki a robogó vonat elől, amelyet gépésze nem tudott már megállítani. Így azután a vonat kerekei agyonnyomták *Krisánt*. Miután a halál oka nyilvánvaló és a szerencsétlenségért senkit sem terhel gondatlanság, az ügyészség megadta az engedélyt *Krisán* eltemetéséhez.

— **Nem lesz víz.** A vízvezeték igazgatósága jelenti, hogy a csőhálózat megjavítása miatt kedd este féltíz órától reggel öt óráig az *Andrássy-téren* és a *József főherceg* uton a vízszolgáltatás szünetelni fog. Az igazgatóság felkéri a közönséget, már saját érdekében is, hogy ezen időtartamra elegendő vízzel lássa el magát.

— **Hármas gyilkosság.** *Temesvár*-ról táviratozzák: Nemetbogsán mellett a *Rovena* pusz-tán borzalmas rablógyilkosság történt. Az áldozatok *Tölgyessy József* 95 éves nyugalmazott államvasuti felügyelő és földbirtokos, *Hegedűs Ilona*, a házvezetónője és egy *Molnár Róza* nevű cseléd. A gyilkosságot vasárnap követték el. A szomszédok a két nőt hatalmas vértócsában találták meg holtan, az aggastyán holtteste pedig félig meg volt szenesedve. A gyilkosok ugyanis az egész lakás kirablása után fölgyújtották a házat, a tűz azonban elaludt, mielőtt az egész házat elpusztította volna. *Tölgyessy* különös ember volt, aki már husz esztendő óta él teljes visszavonultságban.

— **A munkások vasárnapja.** Az aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézményének tegnapi szak- és szórakoztató előadásán *Kovács Vince* tanár tartott érdekes történelmi előadást a mohácsi veszedelem utáni szomorú állapotokról. A szép és élvezetes előadást a közönség zajosan megtapsolta. Nagy tetszés mellett szavaltak *Abrahám Sándor* és *Berkes Imre* felsőkereskedelmi iskolai tanulók. Elismerés jutalmazta a műsort befejező szép hegedű számot is, melyet *Lopós János* és *Vesz Márton* tanítójelöltek adtak elő művésziessé. A legközelebbi előadás e hó 17-én lesz, ekkor ünnepli az intézmény a szabadság napját, márcis 15-ikét.

— **Nyugalomba vonuló kamarai titkár.** *Edvi-Ilés László*, az aradi kereskedelmi és iparkamara titkára ma benyújtotta a kamara elnök-ségéhez nyugdíjaztatása iránti kérvényét.

— **Iaj Franciaországnak!** *Szatmár*-ról táviratozzák: Tegnep *Szatmáron* ezer katolikus polgár tiltakozó gyűlést tartott az államnak és az egyháznak Franciaországban történt szétválasztása ellen. *Wolkenberg Lajos* dr. teológiai tanár ismertette a konkordatumot és megszüntetését, majd határozati javaslatot terjesztett elő, amely így kezdődik: Megdöbbenéssel látva az emberi és egyházi jogok tiprását Franciaországban, a népgyűlés tiltakozik a fölforgatás mostani ottani munkája ellen. A javaslatot lelkesedéssel elfogadták és elhatározták, hogy fölküldik a katolikus szövetségnek azzal a kérelemmel, hogy juttassák el illetékes helyre.

— **Budapestről táviratozzák:** A képviselőház folyosóra is eljutott a szatmári határozatnak híre és nagy álmélkodást keltett. Fölmerült az az aggodalom, hogy *Szatmáron valami diplomáciai bonyodalom magvát vetették el.*

— **Ismeretterjesztő előadások.** Az aradi kir. főgimnázium dísztermében a harmadik ismeretterjesztő előadást folyó hó 13-án, szerdán délután tartja *Kisfalusi István* tanár „A sejt, mint a növényi szervezet alkotó eleme” címen. Az előadás díjtalan s kezdete háromnegyed 6 órakor lesz. Ezuton is felhívjuk reá az érdeklődő közönség figyelmét.

— **A „Petőfi” önképzőkör ünnepéye.** Az aradi kir. főgimnázium „Petőfi” önképzőköre az idén ismét nagy és művészi programmal lép a nagyközönség elé. Az önképzőkör eme hangversenye, amely jóformán beszámoló, minden évben ünnepe a gimnáziumnak. De ünnepe a szülőknak, akik gyermekeik és a városnak, amely jövődó társadalmának, vezetőinek fejlődéséről győződik meg ilyen alkalommal és fog meggyőződhetni az e hó 17-ikén, a Lyceum dísztermében tartandó ünnepélyvén is. Az ünnepély műsorát a rendező önképzőkör, a következőképen állította össze:

1. Elnöki megnyitó, mondja *Keller Bence*. 2. Kéler: „Magyar vigjátéki nyitány”, előadja az ifjusági zenekar. 3. *Török Frigyes* szavalata. 4. Beriot: „Ballotphantasie”, hegedűn előadja *Freud Miksa*. 5. *Varadi Antal*: „Stella Maris”, melodráma, zenéjét szerzette *Méri Jenő*, szavalja *Méri Emil*. 6. *Mendelssohn*: „Rondo capriccioso” (E. moll), zongorán előadja *Burián Géza*. 7. *Unger*: „Kalóz dal”, előadja az ifjusági ének és zenekar. 8. *Ábrányi Emil*: „A monológ ellen”, előadja *Fekete Iván*. 9. a) *Nachéz*: „Cigánytánc”, b) *Sarasate*: „Zapateado”, hegedűn előadja *Eisler Géza*. 10. Aelnöki bezáró, mondja *Fekete Kálmán*. 11. a) *Rákóczi-dal*, b) *Rákóczi-induló*, előadja az ifjusági ének- és zenekar.

— **A város kövezése.** Aradváros tanácsa az 1907. évre az összes kövezési és utfenntartási munkálatokkal *Sztanity György* aradi vállalkozót bízta meg a tegnapi megtartott versenytárgyaláson, mivel a legelőnyösebb ajánlatot *Sztanity* tette.

— **Praeservatív** ideális legjobb minőségben *Vojtek és Weisznl.* 201

Inzultált aradi képviselő.

A veszedelmes lóvonat.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 11.

Az ember, mikor Aradon közutlag közlekedik, nem is sejt, micsoda veszedelmes kalandokba keveredhetik. A sárga, de annál dögösebb lóvasuti kocsik első, sőt utolsó pillantásra annyi jámborságot árulnak el, hogy senki nem tételez fel róluk egyéb rosszat, csak azt, hogy a keleti expresszvonathal némileg lassabban közlekednek. Pedig a lóvasut ezer és egy veszélyt rejt magában. Az ezret ezennel elhallgatjuk és csupán az egyről emlékezünk meg.

Ez az egy veszedelem az, hogy az ember a lóvasuti kocsiban épen úgy ki van téve mindenféle inzultusnak, mint a szárazföldön. Példa erre egyik aradi román képviselőnek alább olvasható esete:

Az illető román képviselő, aki amugy is

obstrukcióra készül, az obstrukció előtanulmányait a lóvasutban akarta elvégezni, úgy vélekedvén, hogy nincs az a névszerinti szavazás, amely unalmasabb lenne egy lóvasuti utazásnál. Ezen az alapon és mert különben sem volt jobb mulatsága, tegnapi este felszállott egy kis sárgára.

A kis sárgán egy nagy bajuszu kalauz volt a lóvasuti hatóságok képviselője. Mint ilyen, nem sokat törődött képviselőtársával. Rideg volt, mint *Rakovszky István*.

A román képviselő azonban nem respektálta ezt a ridegséget. Sőt. Elég az hozzá, hogy a lóvasuti kocsi utasai csakhamar azt vették észre, hogy a román képviselő és a kalauz hatalmasan összekaptak.

— Ne orditson! — ordított a kalauz.

— Hallja, azt a kutya galucsniját magának, úgy törölöm rögtön képen, hogy . . .

Es így tovább. A vége pedig az lett, hogy a kalauz egyszerűen rálépett a legsúlyosabb inzultusok mezejére. A kocsiban nagy kavardás támadt. Kiabálás, szitkozódás. És a képviselő dühtől elkékült hangon szállt le a kis sárgáról.

A tragédia csattanója az, hogy a kalauz este bement a lóvasut irodájába, de mint kalauz, többé nem jöve ki. A képviselő pedig megfogalmazott saját ügyvédi irodájában egy becsületsértés miatti feljelentést s ama boldog tudatban hajtotta álmra fejét, hogy tökéletesen belegyakorolta magát az obstrukció legkellemetlenebb eshetőségeibe is.

Vihar a folyosón.

A „zöld” képviselő.

Politikai affér.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, március 11.

A képviselőház mai ülését *Vajda Sándor* nemzetiségi képviselő beszélte ki és ezzel megkezdődött *Apponyi* s törvényjavaslata ellen a nemzetiségek obstrukciója, amelyet a nemzetiségek mindezideig titkoltak. Az ülés végén viharra adott okot az, hogy *Rakovszky István* aelnök, aki a mai ülésen elnökölt, megvonta a szónoktól a szót azzal az indokolással, hogy a tárgyalásra kitűzött idő már eltelt. Ulés után a folyosón izgatottan pertraktáltak *Rakovszky* eljárását és e tárgy körül izgalmas jelenetek játszódtak le.

A folyosón történt jelenetekkel kapcsolatban a nemzetiségi obstrukción az alábbi tudósítás számol be:

Az ülés berekesztése után a képviselők izgatottan siettek ki a folyosóra, ahol *Rakovszky István*nal egy időben lépett ki *Farkasházy Zsigmond*. A folyosón a fiatal 48-as honatya ingerülten fordult *Rakovszky* felé és magából kikelve kiáltotta:

— Így nem lehet kezelni a házszabályokat!

Rakovszky erre haragosan ráförmedt *Farkasházyra*:

— Micsoda beszéd ez? Itt vannak a kezemen a házszabályok, azok szerint jártam el.

Farkasházy meg így vágott vissza a *Ház* aelnökének:

— Ez nem 48-as kezelése a házszabályoknak. Csak próbáltam volna meg *Perczel Dezső*, a mi időnkben, majd megmutattuk volna neki. *Tiltakozom az ilyen eljárás ellen*. Most a nemzetiségek ellen, máskor majd a függetlenségiiek ellen alkalmazzák így a házszabályokat és ez így nem járja.

(A „zöld” képviselő.)

Rakovszky halálsápadtan kiállott most Farkasházyra:

— Kérlek, ne adj nekem tanácsokat. Zöld ember vagy te még ahhoz.

— Kikérem magamnak, — riposztzott Farkasházy, de Rakovszky tovább sietett.

Ezzel az izgalomnak vége szakadt.

Hir szerint Farkasházy még a mai nap folyamán provokáltatni fogja Rakovszkyt.

Későbbi távirat jelenti:

Farkasházy Zsigmond délután Hentaller Lajossal és Szász Józseffel provokáltatta Rakovszky Istvánt. A segédek már ma eljártak megbízatásukban, amelynek eredményéről az alábbi levélben számoltak be felüknek!

Kedves Barátunk!

Megbízásod folytán fölkerestük Rakovszky Istvánt, a képviselőház alelnökét és előadtuk neki, hogy a Ház folyosóján reád vonatkozólag tett azon megjegyzését: *te még zöld vagy*, te magadra sértőnek tartod és ezért tőle elégteltelt kérünk.

Rakovszky ezzel szemben kinyilatkoztatta, hogy ő ezt a kijelentést *nem rád vonatkoztatta*, hanem általánosságban a folyosón álló képviselők csoportjához szólt oda minden sértő szándék nélkül, tehát téged sem volt szándékában sérteni.

Ezzel az ügyet rád nézve befejezettnek jelentjük.

Tisztelő barátaid:
Hentaller Lajos,
Szász József.

*

Délben a képviselőház előtt 150 nemzeti-ségi egyetemi hallgató jelent meg és megvárta míg Ház ülésének vége van. Ekkor a Házból jövő nemzeti-ségi képviselőket zajos szetredzska kiáltásokkal üdvözlötték.

Schmidt Ede rendőrfelügyelő közben megtudta, hogy a diákok *tiltásra készülnek Rakovszky István ellen*. A rendőrfelügyelő erre erélyesen felszólította a távozásra a diákokat, a kik hamarosan el is oszlottak.

*

A nemzetiségek elhatározták, hogy értekezletet tartanak, amelyen Rakovszky István alelnök mai eljárását teszik szóvá. Holnap napirend előtt vitát provokálnak, hogy megtorolják Rakovszky mai dolgait.

A függetlenségi képviselők körében az az eszme merült föl, hogy a nemzetiségek *obstrukciója és renitenskedése* ellen indítványt terjesztenek be a képviselőházhoz. Ugy hírlik, hogy a Ház ülésének idejét a tanítói javaslatok tárgyalásának tartamára 3 óráig meghosszabbítják.

Későbbi távirat jelenti:

A nemzetiségek körében nagy elkeseredést keltett Rakovszky István elnöknek amaz intézkedése, hogy Vajda Sándor nemzeti-ségi képviselőtől megvonta a szót. A nemzeti-ségi képviselők elhatározták, hogy zárt ülést kérnek és azon szóvá teszik az ügyet, miután azonban csak 16 nemzeti-ségi képviselő volt Budapesten s a zárt ülés kéréséhez legalább is 20 képviselő aláírása szükséges, ez óhajuktól kénytelenek voltak elállani. Holnap azonban napirend előtt szóvá teszik a dolgot Vidá Aurél és Maniu Gyula, s felszólalásukat arra fogják alapítani, hogy akkor, mikor még a mostani kormány párt ellenzék volt, nem esett meg velük az obstrukció alatt, hogy az elnök valamelyiktől megvonta volna a szót. A nemzeti-ségi képviselők azzal fenyegetőznek, hogy ha az eset ismétlődik, nyíltan a technikai obstrukcióhoz fognak folyamodni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Miss Maud Allan táncművésznő fölépte. *Hogy kell hódítani*. Virágfakadás, vígjáték (A. bérletszünet. fölemelt helyekkel.)

Szerda: A kornevillei harangok, operette. (Bérlet A.)

Csütörtök: Szívem, vígjáték. (Bérlet B.)

Péntek: Ocskay brigadéros, színmű. Diszeladás. (Bérlet C.)

Szombat: Déryné ifiasszony, színmű. Jonny Lillian szerpentin táncosnő (színpad víz alatt) fölépte. (Bérlet A.)

Vasárnap: Délután: A drótostót, operette. Este: Az éjjeli menedékhely, dráma. Jonny Lillian szerpentin táncosnő (színpad víz alatt) fölépte. (B. bérletszünet.)

Miss Maud Allan.

Amerikai nő Miss Maud Allan. Ha nem hirdetnék, nem tudnák, reklámjának módjáról. Táncművészetének specialitásáról megállapíthatnánk, hogy az excentricitások hazájának gyermeke ez az érdekes lány. Reklámja a mezitelensége, amit — eltakar, művészete, amely bámulatra ragad, csak második helyen nyerelemlítést csábító felhívásaiban.

A mezitelen táncosnő, Miss Allan jelenség, akit gyönyörűség látni mezitelensége dacára. Ez a művészet, nem a nuditással, hanem klasszikus tökéletességével hat. Megnézheti mindenki, fiatal lányok csakugy, mint blazirt világiak, ha tudnak a szépért lelkesedni. A reklám rossz. A mamák nem viszik el lányukat Miss Allan előadására, félnek attól, hogy a reklám hűséges és visszariasztó. Azt ez a reklám, nem a híres táncosnőnek, hanem a lányoknak, akiket távoltartanak egy igazán nagy gyönyörűségtől.

Erdekes képet nyújt a híres miss nézőközönsége. A függöny fellebben, a színpadon áll egy tökéletes formájú, de tulságosan sovány lány. szemei révetegen néznek a semmiségbe, arcán teljes érzéketlenség, körülötte végtelen csend. A nézők ezernyi szemei mohó kíváncsisággal tapadnak a szokatlan látványra. Lenge fátyol folyja körül a mozdulatlan alakot. Megszólal a zene. Szaggatott, idegenszerű ütemekre lassan, méltóságteljesen mozdul meg Allan. Táncolni kezd, valami csodálatos kép bontakozik ki a színpadon, a legkáprázatosabb plasztika minden mozdulata, mezitelen lábai ritmikus lejtik a tánc ütemeit, csodálatos finomságu karjai és kezei soha nem látott bámulatos iverket, vonalakat rajzolnak a levegőbe. Mintha a régi görög világ táncoló istennői elevenednének meg szemeink előtt, elbűvölten nézzük a légius jelenséget. Nem gondol többé senki a reklámmal hirdett mezitelenségre, soha nem látott táncmozdulatokban, a táncművészet ritka jelenségében gyönyörködik, annak tapsol, azért lelkesedik és meghódol Miss Allan sajátos művészetének. Elvihetik a mamák lányukat, sok gyönyörűséget szerezhetnek nekik. Nagy hatást keltett a művésznő „Salome álmának” előadásával. Szenvedély, félelem, örület, vízió, minden táncban kifejezve, miss Allan klasszikus előadásában a legmegkapóbb látvány és lebilincselő művészet. Nagy sikert aratott miss Allan és akik látták, sokat és szívesen fognak beszélni erről a speciális művészetéről.

Miss Maud Allan táncá előtt Darányi Jánosné „Hogy kell hódítani” című egyfelvonásos vígjátékát hozták színre a közönség nagy tetszése mellett. A bájos apróság üde hangjával, kedves humorával és ügyesen beállított alakjaival mindig tetszésre tarthat számot. Az előadás is ügyes volt, melyben H. Harmath Józsa, H. Novák Irén és Faludy jeleskedtek. A Virágfakadás előadása egészítette ki az estét, melynek egészséges humora állandó derűtségben tartotta az egész színházat betöltő közönséget.

H. G.

* Szintársulatunk Hódmezővásárhelyen. A nagy színházi csata óta, mely a hódmezővásárhelyi színházért folyt és melyből Szendrey Mihály került ki győztesen, tegnap és ma tartott először vendéglőadást Vásárhelyen az aradi szintársulat. Vasárnap Porzsozt Az asszony című nagy sikerű színműve, ma este Bernstein szenzációs szindarabja, a Tolvaj került színre. A két előadást rendkívüli érdeklődéssel várták Vásárhelyen és a nagy érdeklődés nem csupán az előadásoknak, hanem jó részt Szendrey társulatának szólt, mely tavalyi működésével példátlan népszerűsége tette szert a nagy magyar városban. A két előadást a Sas szálloda nagytermében tartották meg, mely erre az alkalomra zsufolásig megtelt válogatott közönséggel. Mindkét darab nagy hatást tett a közönségre. Az asszonyban Szendreynek, a Keszler-párnak, H. Körössy Jucinak, Mariházynek és Delynek volt nagy sikere. A tolvaj Keszleréknek, Hunyady Józsefnek, Bereginék hozott jelentős elismerést. Szendrey figyelmeztetését, hogy még a szezon előtt mutatta be ezt a két nagy sikerű ujdonságot, örömmel fogadta a vásárhelyi közönség. H. G.

Meggyilkolt miniszterelnök.

Politikai merénylet.

Bulgária forrong.

Az igazságügyminiszter megsebesült.

Aradi Közlöny távirati értesítése.

Arad, március 11.

Ferdinánd fejedelem országából, Bulgáriából ma ismét rémhirt vitt széjjel a táviró. Petkov miniszterelnököt ma este az utcán agyonlőtte egy elesapott banktisztviselő, aki politikai okokból követte el a merényletet. A merénylő, akit még a gyilkosság színhelyén elfogtak, azt hangoztatta, hogy véres tettét az ország érdekében követte el.

A merényletről az alábbi táviratok számolnak be:

A kormányelnököt agyonlőtték.

Szofia, március 11. 5 óra 30 perc. Ebben a percben Petkov miniszterelnököt, amidőn Genadiev igazságügyminiszterrel az utcán sétált, egy elbocsátott hivatalnok agyonlőtte.

Szofia, március 11. 6 óra. A merénylőt letartóztatták. Petrov Sándornak hívják és mint hírlik, a viddini mezőgazdasági banknak volt igazgatója.

Szofia, március 11. 6 óra 30 perc. Petkov és Genadiev a szobranje ülése után sétálni mentek az esti korzóra a Boris-park mellett. Amidőn visszatértek a sétáról, négy férfi ment utánuk és egy hid közelében kettő közülök hátulról a miniszterekre lőtt. Petkov rögtön holtan rogyott össze, míg Genadiev csak megsebesült. A miniszterelnököt kísérő csendőrök és detektívek a merénylők egyikét, Petrov Sándort elfogták. Petkov holttestét a járőrök kocsin a miniszterelnök lakására vitték. A kormány tagjai és Petkov hívei nyomban a gyilkosság után tanácskozásra gyűltek a miniszterelnök lakásán, hogy határozzanak a további teendők fölött.

Szofia, március 11. 6 óra 50 perc. Petrov nem igazgatója, hanem csak könyvelője volt a viddini banknak. A merénylő még csak 23 éves. Ugy látszik, hogy tetteitársai voltak,

mert szemtanuk a következőket adják elő: Amikor a merénylő a gyilkosság után meg akart szökni, egy zsandár utána szaladt és revolverével rálőtt. Erre a merénylő kövekkel kezdte a csendőrt dobálni, mignem a közelben lévő csendőrök és katonák elfogták. Petrov erre fűtyülni akart hogy elbujt társaitól segítséget kapjon.

A gyilkos vallomása.

Szófia, márc. 11. 7 óra 30 perc. A halottasházban minisztertanács volt, amelyen elhatározták, hogy Sztancsov külügyminiszter ideiglenesen átveszi a miniszterelnökséget, míg a merényletnél megsebesült Genadiev igazságügyminiszter a belügyminiszteri ügyleteit fogja vezetni.

A kormány sürgönyileg utasította az összes katonai hatóságokat, hogy a polgári hatóságokkal együtt gondoskodjanak a rend fenntartásáról.

Petrovot letartóztatása után mindjárt kihallgatták. A kihallgatást vezető rendőrtisztviselő a következőket mondotta a kihallgatásról:

A gyilkos vallomása során úgy nyilatkozott, hogy néhány héttel ezelőtt viddini főnökével összeveszett és a szóváltás közben elverte. Erre elbocsátották a banktól, mire ő Párisba ment és onnan Szerbián át Szófiába. Itt előbb barátjánál lakott, egy kicsapott egyetemi diáknál, később pedig szállóban. Ma délelőtt egy vaskereskedésben revolvert vásárolt, amelyet azután a parkban kipróbált. Nem találta megfelelőnek. Visszavitte és kicserélte. Erre még 3 franc-al adós is maradt. Petrov elmondta még, hogy már 20 nap óta akarja végrehajtani a merényletet. Nem szocialista, nem anarkista és nem is bűnös, mert csak a bolgár nép javáért tette, amit tett.

A rendőrtisztviselő hozzátette, hogy nézete szerint a merénylő csak Petkovot akarta agyonlőni; Genadievre csak azért lőtt, mert ez üldözte. Az igazságügyminiszter a merénylet folyamán nagy lélekjelenlétről tett tanúságot. Noha sebesülése súlyos, üdözöbe vette a merénylőt, a gyilkosság óta pedig folyton dolgozik és aktákat intéz el.

Szófia, március 11. 8 óra 30 perc. A hivatalos jelentés ellenére is úgy látszik, hogy a merénylet politikai jellegű. Már néhány hónap óta erős akeió folyik a szociálisták és nacionalisták részéről a miniszterelnök ellen. Ennek az akciónak egyik eredménye a mai merénylet.

Szófia, márc. 11. 9 óra. Most már biztosan megállapítható, hogy előbb Genadier sebesült meg, még pedig jobb kezén és valószínűleg egy másik merénylő lőtt rá háromszor a miniszterelnökre, aki nyomban meghalt.

Páris, márc. 11. Ferdinánd fejedelem, aki tegnap érkezett ide s tovább akart utazni a Rivierára, félbeszakította útját s visszament Szófiába.

A meggyilkolt élete.

Petkov 1858-ban született. A Sipkaszorosi útközben elvesztette egyik karját s Bulgária felszabadítása után a belügyminiszteriumban nyert alkalmazást. Egy Sándor fejedelem elleni proklamáció szerzőségéért 18 havi fogságbüntetést mértek rá, melynek kitöltése alatt rendkívül sokat tanult. Mikor a fogságból kikerült teljesen a hírlapírásnak szentelte magát. Újságokba, folyóiratokba írt, majd a rendkívül népszerű Szvirka élelpet szerkesztette. Mikor Sándor fejedelem elhagyta Bulgáriát, Sztambulov, akinek Petkov teljes bizalmát bírta, megbízta a hivatalos lap szerkesztésével. Már 34 éves korában a szobranje elnöke, később pedig Szófia polgármestere lett. Amikor Sztambulov 1895-ben merénylet áldozata lett, Petkov egy kocsiiban ült vele s maga is könnyen megsebesült.

Cilinderes rablók.

Kalandos rablói történet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 11.

Ujpesten, a Lőrinc utca 88. szám alatti saját házában lakik Benkő Endréné fiával, Elemérral. A fiatal ember jelenleg Szegeden tartózkodik. Tegnap este az özvegy uriaszony megjelent az az ujepesti kapitányságon és egy regényes rablói történetet mondott el. Az ujepesti kapitányság vezetője, Szirmay Andor rendőrtanácsos akkor Budapesten tartózkodott mint a központi ügyelet vezetője, ide jelentették neki a rablást telefonon. Benkőné a következőket mondotta jegyzőkönyvébe:

Délután egy óraker lakásomon voltam kézimunkával foglalatoskodva. Három elegánsan öltözött, ismeretlen uriember jött be hozzám, mindhárom cilinderes és az egyik, akinek rezes orra volt azt kérdezte tőlem, vajjon Benkő Elemér, a fiam itthon van-e.

— Nincsen itthon! — mondtam.

— Hol van?

— Szegeden.

— Akkor jól van! — Ezzel hirtelen revolvert vett elő és azt mellemnek szegezve, így folytatta:

— Ha kedves az élete, egy szót sem, mert lövök!

Rémületemben szólni sem mertem. A revolveres állandóan mellettem maradt és a revolvert nekem szegezve, a másik kettő bement a belső szobába. Ott bent kutyám volt, de ez csak elvakkantotta magát, azután elhallgatott. A két ember sokáig volt a szobában s amikor kijöttek, intettek harmadik társuknak és mind a hárman elmentek. Hallottam, mint csapják be a kaput, közvetlen utána pedig kocsizörgést hallottam, amiből arra következtetek, hogy kocsin jöttek és ugyanugy távoztak el.

Csak nagysokára tértem magamhoz rémületemből és bementem a belső szobába. A kutya a földőre terült végig, aludt. Az emberek, ugylátszik, valami áltatószerrrel elkábították. Az egyik szekrény ajtaja nyitva volt, abból negyven korona készpénzem hiányzott, amit a rablók magukkal vittek és egy üveg cognac. Az üveg az asztalon állt, de üresen. A rablók megitták tartalmát.

A rablók személyére nézve Benkőné semmiféle felvilágosítást adni nem tudott, csak megmaradt amellett, hogy uri külsejű emberek voltak. Az egész történet roppantul kalandos, de az öreg asszony megmarad előadása mellett és ellentmondásokba nem keveredik. A rendőrség erélyes nyomozást indított, hogy kiderítse, mennyi igaz a rablói történetből.

Kodak a kórházban.

Szeméremértő fotografiák.

A nők barátja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 11.

Különös szórakozást talált magának az elmúlt év folyamán Bartos Gusztáv a gyulai kórházi élelmező. Délelőttönként feljáromatott a női betegek osztályára s kedélyes órákat töltött ott a ragados bántalmakban szenvedő utcalányokkal.

Eleintén nem tűnt ez föl senkinek s nem is zavarta volna senki Bartos Gusztáv cirkulusait, ha a kórházi élelmező a kedélyes társalgás határain belül maradt volna. De Bartos később mást is cselekedett. Egyszer csak mind sűrűben tette látogatásait a női osztályon s cukrokkal kedveskedett ismerőseinek, akik betegségük idején találkoztak első ízben a kórházi élelmezővel. Így folyt ez hónapokon keresztül, míg a sűrű látogatás gyanút nem keltett a szolgaszemélyzetben.

Bartos ezután már egyetlen lépést sem tehetett a szolgák megfigyelése nélkül. S hogy a megfigyelés nem volt hiábavaló, ezt a következők is igazolták.

Néhány hétre ezután különös dolgokat kezdtek suttogni a kórházi élelmezőről. Beigazolniban nem lehetett semmit s így alap sem volt arra, hogy az élelmezőt eltiltsák a nők között való megjelenéstől. Bartos a következő napokban is gyakori vendége volt a leányok osztályának, annyi különbséggel, hogy míg azelőtt csak cukorkákat hozott magával, most már egy kodakot is szorongatott a hóna alatt. A szolgaszemélyzet nem tudta, mi van abban a fekete skatulyában s így történhetett aztán az, hogy rövid néhány héten belül az egész várost pornographikus, szeméremértő fényképekkel drasztották el.

A gyulai rendőrség hiába nyomozott. Nem tudott a tettesre és a terjesztőre akadni. Jó sok időbe telt, míg a véletlen elvezette a kutatók útját Bartos Gusztávig, akiről kiderült, hogy a kórház venereás bántalmakban szenvedő női betegeiről különféle pozitúrákban fényképfelvételeket készített.

Berkes Sándor dr. igazgató főorvos feljelentést tett az alispán előtt, Bartos Gusztáv kórházi élelmező ellen, Ambrus alispán felüggesztette Bartost s elrendelte ellene a fegyelmi megelőző vizsgálatot, amelynek során kitért, hogy Bartos erőszakkal fényképezte le a betegeket. A vizsgálat befejeztével a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya elé került az ügy s a már kiderített tényekre való figyelemmel a fegyelmi választmány 120 koronára pénzbüntetésre ítélte Bartos Gusztávot.

Amde ez a határozat nem elégítette ki a közkórházi bizottságot, amely azzal az indoklással, hogy Bartos üzelve mélyen aláásta a kórház tekintélyét, a bepanaszoltnak elbocsátását kérte a minisztertől s ezirányban felebezéssel élt. De a büntetés enyhítése érdekében felebezett az ítélet ellen Zöldy Géza vármegyei tisztifőügyész és maga Bartos is.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter most küldte a Bartos-féle fegyelmi ügy aktáit a vármegyéhez. A belügyminiszter nem vette figyelembe a felebezők kívánságát s a fegyelmi választmány ítéletét indokainál fogva helybenhagyta.

SPORT.

+ Az „Aradi posta- és távirat tisztviselő sport egyesület” folyó hó 12 én a Forray-utca 3. szám 1. emelet helyiségben este 9 órakor választmányi ülést tart, melyre a tagok megjelenését ezután is kéri az elnökség.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

NAPIREND.

Március 12 Kedd. Róm. kath. naptár: Gergely. — Protestáns naptár: Gergely. — Görög-keleti naptár (február 27.): Prokóp. — A nap két óra 23 perckor, nyugszik 5 óra 56 perckor

Aradi korcsolyázó-egylet. A jégpálya nyitva van reggel 8—11, délután 5—7 óráig.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, szel, hideg, sok helyütt csapadék.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 11.

Kínálat és vételkedv jó. Elkelt 40,000 métermezsa 24 fillérrel magasabb áron.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.53—7.54	7.56—7.57
Buza októberre	7.87—7.88	7.90—7.91
Rozs áprilisra	6.77—6.78	6.77—6.78
Zab áprilisra	7.52—7.53	7.52—7.53
Uj tengeri	5.23—5.24	5.24—5.25

Tavaszi újdonságok női felöltők és Cosztümökben

785

RADÓ GYULA áruháza Andrassy-tér (szemben az új minorita templommal)

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

Március 11

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 141—142 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 141—142 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 141—142 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 26 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 24—26 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertéslelészám: Március hó 8. napján volt készlet 17,583 darab, március hó 9. napján főlhajtott — 18 darab, március hó 9. napján elszállított 133 darab március hó 10. napjára maradt készletben 17,755 darab.

A hizott sertésüzlet irányszata: Változatlan.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

W. I. (Almás Csill.) Sajnálattal nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a dolognak utána járhatnánk.

K. L. (Arad) Holnapi számunkban közöljük.

VÁROS ÉS MEGYE.

Arad város közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1907. évi március hó 13-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak: 70. Petkovits János kérvénye a város községi kötelekbe való felvétele iránt. 71. A jogügyi bizottság jelentése a vízvezetési művek ellenőrzése tekintetében követendő eljárás tárgyában. 72. A tanács betérjeszti a Zlinszky és társaival városi nyomtatványok szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 73. U. az. Szathmáry Mihályval kötött adásvételi szerződést jóváhagyás végett. 74. A polgármesternek előterjesztése a közoktatásügyi miniszterhez egy önálló reáliskola építése tárgyában intézendő felirat. 75. U. az. előterjesztése Nagy Kálmán vámfelügyelő helyettesnek jutalmazása iránt. 76. Nagy Sándor dr. indítványa a nyugdíj szabályrendelet módosítása tárgyában. 77. A tanács javaslata Ráczi Florián lovasrendőr nyugdíjaztatása iránt.

Oktalan és elítélendő

az az ember, aki betegesnek érzi magát anélkül, hogy állapotán segíteni igyekezne és amikor a legkisebb munka is fáradságonak tűnik és az ember életkedve fogyni kezd. Ily esetben a gyógycsukamájolajból alfoszorsavas mész és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsio egyike a legjobb és legbiztosabb szerekeknek a test és idegrendszer erősítésére, felélesztésére. A Scott-féle Emulsio esakis a legjobb minőségű alkatrészeket tartalmazza, felülmúlhatatlan tapsszer, mely gyorsan új kedvet és új életet önt az elpetyhült szervezetbe.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy. 4000

SCOTT-féle EMULSIO

minden gyógyszerárban kapható.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.

Évadújdonságok ZÁRAY GÉZA

delikateszkereskedésében Aradon.

Bőjtös áruk: halastáldiszítés, főtt tok-pikkal, hal- és rákkonzervek, rajnai lazac, sandwichek, halsaláta.

Sajtokból kiváló valódi ementhali s havi turó.

Husárak: finom főlvágottak, pástétom libamáj, pommeraniai libamell, friss veronai s hazai I. szalámi, I. prágai gyöngy-szonka, kolbászok, szalonnák.

Édes csemegék: Kugler sütemények, cukorkák és csokoládék (Cailler-, Koestlin, Schmidtől.)

Glasner-féle híres Graham-kenyér egyedül nálam.

Dr. Oetker-féle világhírű sütőpor finom süteményekhez. 799

IDEGENEK ARADON

Március 11

Fehér Kereszt szálloda. Miss Maud Allan San-Francisco. — Pászthy Kálmán huszárezredes Szeged. — Krea Kálmán dr. ügyvéd Budapest. — Vas Zsigmond igazgató Budapest. — Kohn Emil kereskedő Budapest. — Hirschl F. kereskedő Budapest. — Böhm Jakab igazgató Bécs. — Görög Imre mérnök Bécs. — Gaal Sándor bérlő és neje Törökszentmiklós. — Aczél Kálmán főfelügyelő Szentés. — Várdi Imre és családja Sopron. — Solyom Sándor hivatalnok Déva. — Csuzi Károly állomásfőnök Besztercebánya. — Fekete Lajos és neje Szarvas. — Vécsey Imre hivatalnok Nagyvárad. — Báró Vasmer Antalné birtokosnő Simánd. — Zvack Zsigmond igazgató Bécs. — Biró Henrik utazó Szabadka. — Rottman József utazó Nagyvárad. — Sárosi Arthur utazó Nagyvárad. — Stern Antal utazó Kolozsvár. — Göröcke Rudolf utazó Bécs. — Schwarc Fülöp utazó Bécs. — Frin József utazó Bécs. — Jakobljeszki Eliás utazó Bécs. — Lidow Péter utazó Bécs. — Csillag Sándor utazó Bécs. — Jusztusz Gyula utazó Budapest. — Ungár Mór utazó Budapest. — Erdélyi Róbert utazó Budapest. — Vermos Jakab utazó Budapest. — Zerke Ottó utazó Budapest. — Veisz Sándor utazó Budapest. — Fehér Aladár utazó Budapest. — Blau Sándor utazó Budapest. — Lövinger Manó utazó Budapest.

Központi szálloda. Tielbel Rikárd bányagazgató Berlin. — Brutmann Emil kereskedő Budapest. — Freund Jakab kereskedő Schlukenau. — Kovács Ignác kereskedő Budapest. — Kőrössi Lipót kereskedő és neje Budapest. — Linda Károly kereskedő Károlyváros. — Fuchs Sándor kereskedő Bécs. — Redlich Károly kereskedő Bécs. — Mikulás György dr. ügyvéd Elek. — Kuner Frigyes kereskedő Budapest. — Knór Frigyes kereskedő Gyoma. — Giucs Ozkár kereskedő Bécs. — Holänder Samu birtokos Bekésgyula. — Wiener Sándor kereskedő Bécs. — Steiner Lipót kereskedő Bécs. — Wertheimer Mór kereskedő Bécs. — Neuberger Gyula kereskedő Bécs. — Gróf Dániel kereskedő Bécs.

Vass-szálloda. Kohn S. utazó Budapest. — Pintér Antal utazó Budapest. — Szabó János magánzó Brád. — Rosenbaum M. utazó Bécs. — Franke Adolf utazó Bécs. — Herman Jakab utazó Bécs.

— Stern Arthur utazó Budapest. — Bara Béla ügyvédjelölt Kesztenő. — Kenyeres György gépész Tálca. — Herman Salamon utazó Bécs. — Berger József utazó Bécs. — Lutzer H. utazó Budapest. — Naimor Zsigmond utazó Budapest. — Gellér Sándor utazó Bécs. — Lányi Adolf utazó Budapest. — Fischer Sándor utazó Budapest. — Vajda Dezső utazó Budapest. — Weisz Ignác utazó Kolozsvár.

Nemzeti Színház

A) bérletszűnet

A) bérletszűnet.

Kedden, 1907. évi március hó 12-én:

Miss Maud Allan

világhírű klasszikus táncművész nő főlépte.

Hogy kell hóditani?

Vígjáték 1 felvonásban. Irta: Darányi Jánosné.

SZEMÉLYEK:

Iren
Sári
Bárdi Jenő

Harmath Józsa.
Novák Iren.
Faludi Károly.

A virágfakadás.

Vígjáték 1 felvonásban. Irta: Murai Károly.

SZEMÉLYEK:

Kovács Péter Várnai Jenő.
Már a. neje Benkőné P.
Nelly, húga Harmath J.

Laci Faludi K.
Kati Baracsi E.
Ödön, kis fiú B. n. G. z.

Kedden este 7 óra fél órakor.

NYILYTER.

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület Varosi és megyei telefon: 93.

Alólirottak fájdalomtól megtört szívvel tudják a forrón szeretett és felejthetetlen jó édesanya, testvér, sógornő, unokahug és rokon

özv. Csámszky Lajosné
szül. Török Lujzának,

f. é. március 11-én, hajnali 2 órakor, életének 47-ik évében hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderült.

A boldogult földi maradványai március hó 12-én, d. u. 2 órakor fognak Varjassy József-utca 18. számú saját házában az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után megáldatni és a felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az Ur békéje lengje körül sirját!

Arad, 1907. március hó 11-én.

Csámszky Margitka,
Csámszky Lajos,
Csámszky Jenő,
Csámszky Imre,
Csámszky Lujza férjzett
Irsa Dánelne,
gyermek-l.
Irsa Dánel,
veje.

Strebán János és neje
szül. Török Teréz és
gyermekel,
Török Márton és neje,
Bátori Gusztávné szül.
Csámszky Lujza,
Léderna József és neje,
testvér, sógor i-letve
sógornői.

özv. Adárovits Sándorné,
nagyneje.

Strebán János,
Bátori Gusztáv
sógorai. 782

Hölgyek figyelmébe!!

Jobb minőségű női, férfi- és gyermek-harisnyákat, férfi- és gyermek lábtyűket (Sockerl), női rövid és hosszú cérna- és selyem-kezttyűket, matrőzingekeket stb. stb. e szakmába vágó cikkeket. Ezzel bátor vagyok megjegyezni, hogy feltétlen szabott araim mellett, a legolcsóbb árakat szabtam, úgy, hogy e tekintetben bárkivel felveszem a versenyt. — Midőn kérem üzlettem szíves megtekintését, vagyok kiváló tisztelettel

3 szőlő Bársony, Harisnya, Szabadság-tér.

URAK!!!

Öltöny és felöltő szöveteket előnyösen csak a kizárólagos posztó gyári raktárban vásárolhatnak.

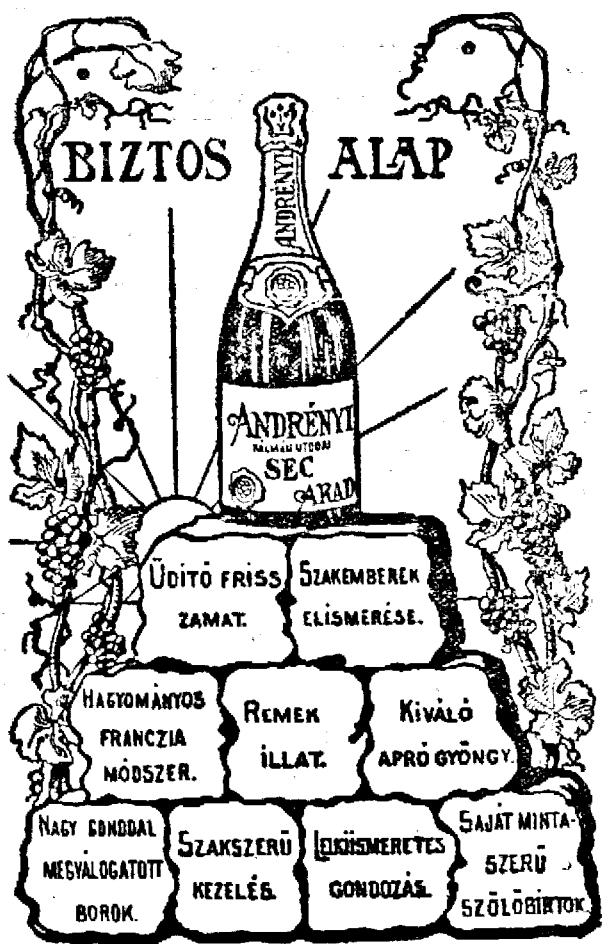
Nagy megtakarítás!

Szolid kiszolgálás!

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon sz. 475.

120—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az alább felsorolt munkálatok teljesítésére folyó évi március hó 26-án d. e. 10 órakor árlejtést tart:

1. A Török Gábor-utca végén az élőviz-csatorna átvezető beton közuti hid építése 6025 kor. költségelőirányzattal.
2. Az élővizcsatorna jobb partjától az állami gyermekmenhelyig vezető ut készítése 514 kor. 80 fill. költségelőirányzattal.
3. A Thököly-tér asfalt burkolata, beleértve a Lázár Vilmos-utcától a Heim Domokos-utcáig terjedő kocsitnak asfaltból leendő burkolását 33810 kor. költségelőirányzattal.
4. A radnai-ut déli oldalán összegyűlemlő vizek levezetésére szolgáló csatorna építése 4418 kor. 80 fill. költségelőirányzattal.
5. A Hunyady-, valamint a Szent Pál-utcának a Boczkó- és Hunyady-utcák közt fekvő részének asfalt burkolása 22536 kor. 60 fill. előirányzattal.
6. A Tehén- és Tél-utcák csapadék és belvizeinek levezetésére a szél-utcai csatornáig beton csatorna készítése 5706 korona költségelőirányzattal.
7. A Pöltenberg Ernő-utca átkövezése 1200 kor. költségelőirányzattal.
8. A Teleky-utca kocsitjának asfaltbur-

kolása 30658 korona 50 fillér költségelőirányzattal.

9. Az Alsó Molnár-utca kocsitjának régi kockakövel való burkolása 1560 korona költségelőirányzattal.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban az árlejtést megelőzőleg a városi pénztárban, a letétet igazoló pénztári jegy az ajánlathoz csatolandó.

Az árlejtésen csupán írásbeli ajánlattal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan, fenti határidő letelte előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételére vonatkozó letéti jegy van csatolva s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árelengedés vagy felülfizetés százalékokban fejezendők ki.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg megtekintethetők.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1907. évi március hó 11-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor,
aljegyző.

Városi és megyei telefon 509.

PÉNZ

a legolcsóbban és leggyorsabban
földre és városi házakra **amortisa-**
tióra (tőketörlesztéssel)

Aradon a legrégebb és legismertebb közvetítő irada

Szücs F. Vilmos

a nagyzebeni földhitelintézet kölcsön képviselőjénél

ARADON, Karolina-utca 8. sz. (saját ház)

a fiók posta mellett.

Elvállalok convertálásokat utólagos díj és költség
megtérítés mellett.

„Házak és földek adás-vétel közvetítése.”

Ugyanitt megbízható üzletszerzők
alkalmazást kaphatnak.

Több aradi házat olcsón és előnyös fizetési
módozatok mellett eladok.

Az arad városi rendőrség és tűzörség nyugdíj pótló és segélyző
egyesülete mint szövetkezet Aradon.

Vagyon. Mérleg-számla 1906. évi december hó 31-én. Teher.

Pénztár készlet ...	22043	Értékpapír ...	200
Takarékpénztári betét... ..	1132	Adományok ...	23929
Adósok	154060	Törzsbefizetési díjak	90120
		Ez évi nyereség ...	43186
	177235		177235

Aradon, 1906. évi december hó 31-én.

Zubor Andor, s. k.
vezérigazgató.

781

Moldován Ödön, s. k.
könyvelő.

Szczepkowszky Teofil, s. k.
pénztárnok.

Az igazgatóság:

Green Nándor, s. k. Beretz Ferenc, s. k. Rédl János, s. k.
Kováts Antal, s. k. Molnár Mihály, s. k. Dr. Tisch Mór, s. k.

Jelen mérleg-számlát a főkönyvvel és mellékkönyvekkel egybe-
hasonlítottuk és rendben találtuk.

Murády Álmos, s. k. Kresz Emil, s. k. Vidéky Gusztáv, s. k.
felügy. biz. tag. felügy. biz. elnök. felügy. biz. tag.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Tiszta vérű fekete angol kan**

sértés fedezésre található Draskovics Ferencnél külváros Választó-utca 1. Ugyanott angol malacok is kaphatók. 710

3 szobás utcai lakás

vízvezetékekkel 200 frtért májustól kiadó. Értekezhetni 1-2 óráig Kossuth-utca 54. 744

Könnyű,

jó karban levő stráf-kocsi megvételre kerestetik. 2 drb tizedes mérleg, 2 mélyítő Sack-éke, jó karban, jutányosan eladó. Cim a kiadóhivatalban. 752

2 drb. tartásra vállalt

fiatal, szép nagy kincstári honvéd ló, tovább tartásra átvállalható. Cim a kiadóhivatalban. 750

Egy használt,

jó karban lévő könnyű hintó megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 780

Még 9 évig adómentes ház,

8 utcai, 1 előszoba, üvegezett veranda, folyosó stb. parkos udvar és kert eladó, esetleg bérbeadó. Knézich Károly-utca 13. 779

Hirdetés.

Elvállalok fehérnemű varrást, ujat, javítást, stopolást és házi ruha készítését. Kegyes pártfogásért. esd Szántó Józsefné, Választó-u. 44.

Francia „Blouse Album“

180 legújabb eredeti francia divatképpel 1 korona 50 filléért kapható Ingeuz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 361

Eladó

15 ezer darab 5 sukkos tölgyfakaró, 1000 darabonként waggonba rakva 44 korona. — Értekezhetni Gállffy Gábornál, Guraszádon, Hunyadmegye. 759

Eladó

egy igen esős öntött vasból készült sirkeret az ó-temetőben igen olcsón. Cim a kiadóban. 762

Több száz

rongált dobozu levélpapírt minden elfogadható árban árusítok. Veszek könyvtárakat. — **Kerpel Izsó** könyvkereskedő. 356

Üzletnek vagy műhelynek

alkalmas sarok utcai helyiség lakással együtt kiadó. — Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám.

Egy billiárd asztal,

képek és togasok jutányos áron eladók. Bővebbet Teleki-utca 15. szám alatt, a gondnoknál.

Egy jóforgalmu

szatócs-üzlet

italméréssel egybekötve, kedvező feltételek mellett május 1-re, szükség esetén **azonnal átadó.**

Cim a kiadóhivatalban. 784

Hajdu tea
mell- és tüdőbetegeknek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, szárazhurut, elnyálkásodás, minden mellháj, a légső, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szűk-mellűség, anthona stb ellen

Ára 60 fillér. Kapható Aradon.

Földes Kelemen
gyógyszerésznél. 288

Telefon szám 184. Mosóintézet átvétel! Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aulich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szaksterü kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Felsőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást hatékony kezel, minden vegyszer mellőzésével, kizárólagosan kézimossással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelöltti romlásnak. Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munkaszállítással ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmeztetett holnap d. u. 5-6 óra közt találkozhatom a Forray-utca Nád sdy palotájában levő **Zinner Vilmos** mű órás és ékszerész kirakata előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki arról biztosít, hogy a karika gyűrűt **Zinner Vilmos** ékszerésznél veszi meg, ahol jól és olcsón lehet vásárolni.

351

Hálás leszek

azon nemesszivű hölgynek ki, hogy a hivatalból el ne késsek megveszi azon szép és olcsó zsebórát, a melyt **Zinner Vilmos** mű órás Forray-utcai kirakata-ba láttam.

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmébe felhívni, hogy addig, míg készletem tart ez évi szőlőoltványtermésemből kiváló szép, **dus gyökerzetű**

bor és csemege-faju szőlőoltványok

kerülnek eladásra,

A nagy szárazság köv. kezv. a kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlom a **dus gyökerzetű szőlőoltványaimat**, továbbá gyökeros **Riparia-Portalis** és **Rupestris-Monticola** veszőlmet.

Az oltványokhoz a v. lo s keres. pótlási eljárásai t. vevőknek kivánom szívesen szolgálok.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány utca 13. Telefon 410.

Telefon 583. sz.

Finom**hizlalt vágott baromfi**

liba, kacska, pulyka, k ppan, csirke

naponta friss vágás, szárazon tisztítva, házhoz szállítva napi-árban rendelhető

BARTOS EDE baromfi-hizlaldájából

ARAD, Kapa-utca 7. sz. 791

Vagy **Ederer Károly** fűszerkereskedésében

Szabadság-tér 19. sz. (Forray-utca sarkán.)

kinék kirakataiban az áru megtekinthető.

Alapítotott 1860. MÜNZ I. Állami tárbeszéző 213.**kalap és uri-divat üzlete Arad.**

A os. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.

Kirakataimban állandóan a legizlésebb divat-ujdonságok versenyképes árak megjelölésével láthatók.

Reklam kalap

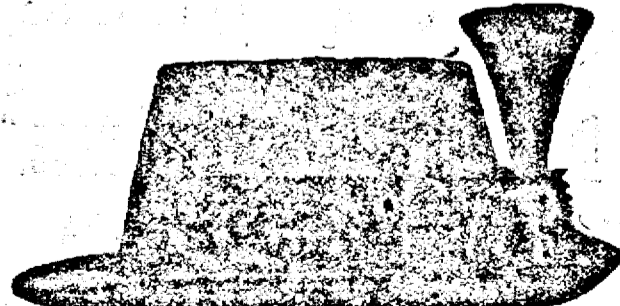
kiváló minőség különféle alakban hordható K. 3.—

Sikkes formájú kalap

abra szerint legszebb divat színekben K. 4.—

Ajánlatos

nyakkendő ujdonságok!

3 db. angol magánkötő „Toubulár“ nyakkendő két oldalon hordható K. 2.—
2 db. fehér magánkötő vagy színes nyakkendő két oldalon hordható K. 1.—
2 db. fehér mell nyakkendő K. 1.—
2 db. angol zephir csokor nyakkendő K. 1.—

— Kalap ujdonságaim érdemesek a megtekintésre. —

Állami tisztviselők szállítója.

483

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható
Pollak Sándor
 körkémence téglagyárban
 Mikalán, a Radnai-ut végén.
 A motoros vasut megálló helye.
 Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.
 Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Maros-utcai lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen házhoz szállítom. — A gyárba saját új mű utam vezet. Nagy raktár saját gyártmányu hornyolt és kupola cserépekben, flaster-, kút- és facon-téglákban.

KOSSUTH-utca 67. sz.

CZERNUCZKY MIHÁLY

cipész-mester székében
 a legjobb anyagból készült **férfi, női és gyermek cipők** nagy választéka. — Megrendeléseknél színes bőrök nagy választéka.
Saját készítés!
 624 **Olcsó ár!**
Pontos kiszolgálás!

Van szerencém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy **Fischer Samu**

pék- és sütőde

üzletét
 átvettém és saját nevem alatt vezetem. — Minden nap friss fehér sütemény, fehér kenyér, barna és rozskenyér és valódi gracham kenyér, de utáni sütemény és házi kenyér szépen és ízletesen lesz készítve.
 Kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását.

Tisztelettel
Leicher Frigyes,
 Deák Ferencz-utca 16.

FITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényes-
 védett

,TRIAS'

mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a leg-
 elhanyagoltabb húgycsőfolyást megszünteti
 Ár: férfiaknak K 1,80, nőknek K 2,50.

Köszvény, Csusz, Rheuma, fős- és fog-
 fájás ellen a

PAPP-féle

MENTHOLIN

biztos hatása gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főtitkeket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tiszaszentimrén.

Főraktár Aradon: — 2809

Földes Kelemen gyógytárában.

Sok millió előkelő
 urhölgy használja a
 világhírű
**Földes-féle
 Margit-Cremet,**

mely szívtalan, ártalmatlan s rögtön szépi.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható
 ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrrákák, pattan-
 ások, kiütések s mindennemű bőrbetegségek ellen. A világ
 legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
 nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tévely elhasználása után
 erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 808

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Asszonyok és leányok

el vannak ragadtatva
 a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztát-
 lanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, ke-
 resztel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor.
 és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól.
 A bevasárlásnál csakis Hajós-féle aradi kéztiményeket tessenek
 kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél: 3.3

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerésztárában

Arad, Andrassy-ter 22., a megyeházzal szemben,

Aradon Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vajtek
 Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészeknél és Vajtek és Walez droguériálban.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Veszek

a legnagyobb árban uraságoktól
 használt férfiruhákat, bundákat,
 továbbá használt butorokat, Wert-
 heim Cassát, jégszekrényt, lószér-
 számot, nyergeket, és fegyvereket,
 ócska vasat, rezet, ólmot, és min-
 denféle fémárukat, régiségeket,
 akármily kicsiny vagy legnagyobb
 mennyiségben. Kivánatra házhoz
 vagy vidékre is egy levelező lap
 által rögtön megyek.

Üzletem helyisége jelenleg Asz-
 talos Sándor-utca 1 sz. május hó
 1-től a zsidó templom épületben.

Teljes tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

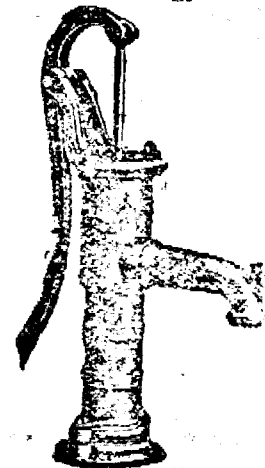
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
 gummi csövek legolcsóbb gyári
 árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó
 cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
 héjak és egyéb tisztátalanságok
 ezonnal továbbittatnak, ezáltal a sziv-
 vattyu nem romlik és a bort nem
 renthetja, a gépezet jó működé-
 seért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Súlyó szelepekkel. Közsé-
 geknek legalkalmasabb,
 mert homokos és sáros víz hasz-
 nálatánál sem tagadják meg a
 szolgálatot, — a gép jó működé-
 séért 8 évi jótállás (ingyen javítás),
 hozzá való országos egységes csá-
 varok és a legjobb minőségű beállí-
 gummirozott
 kendercsövek
 s legolcsóbb
 árban.

Kutak

a hozzávaló
 csövekkel
 olcsóbbak és
 jobbak, mint
 bármely be-
 vagy külföldi
 gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
 és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

A csecsemők angolkórsága, hogyha nem okszerű a táplálásuk, azt okozza vajmi gyakran, hogy a kar és lábszár fejlődése tetemesen visszamarad a nagy fejhez képest. Ha Kufeké-féle gyermeklisztet teszünk a tehéntejhez, igen kedvező hatással lehetünk a csontváz és az izmok fejlődésére. 3737 B. Nr. 61

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkancs vagy csizma** elkészítését elvállalom, azon reménnyel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

Vasutasoknak!

és a kiknek szüksége van pontos órára, az javitassa óráját feltétlenül

Kepes M.

chronometter és műórásnál

ARADON, Asztalos Sándor-utca 5. szám alatt, ahol bármilyen (speciál) óra 3 évi jótállással lesz pontosan javítva és szabályozva. 192

Menyháza gyógyfürdő étterme és cukrászdájának folyó évi bérletére pályázatot hirdetek.

Feltételek megtekinthetők Nagyméltóságú Gróf Wenckheim Frigyes ur jószágfelügyelői hivatalában Boros-Sebes, Aradmegye.

Kivánatra 3 korona összeg előzetes beküldése mellett feltételek másolata postán is beküldhető érdeklődőknek.

A zárt írásbeli ajánlatok március huszadikán fognak felbontatni, ama kikötéssel, hogy uradalmi felügyelő szabadon választhat ajánlattévközött, tekintet nélkül a megajánlott bérösszeg nagyságára.

Gramling Alajos,
felügyelő.

737

Ház eladás!

Lipót-utca 12/a

Lipót-utca 13.

Lövész-utca 3/a.

Lehel-utca 14. 181

Lehel-utca 19.

Uj-Mikalaka 440.

és még sok számos
más előnyös feltételek mellett.

Bővebbet

Klein József

Arad, Radnai-ut 10.

Telefon 275. szám.

Telefon 275. szám.

Anyám itt a tavasz! a labdák megjöttek

ZIMMERMANN és EISELE-nél

Aradon, Weitzer János-utca sarkán, a „Zöld papagály“-hoz.

Napernyő

Nyakkendő

Uri fehérnemű

Elegáns övek

Gallér, kézelő

Uri kalapok és sapka

Fiu sapka

Női sapka

Komótésárcipő

Kalapok

Harisnyák 519

és ezer ujdonság.

Grammofon lemez-csere Odeon, Gramopfon Zonofon és Favorit.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Uj divat-kelmék!

Uj blous-kelmék!

Uj blous-selymek!

Uj delének! teljes választékban

már raktárra érkeztek.

☛ Kirakataink megtekintését kérjük. ☛

Rosenblüh H. és Társa.

336

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!